

- 12 *BELDAMANDIS, PROSDOCIMUS DE.* Algorithmus . . . Tractatus perutilis . . . qui de generibus calculationum speciem preterit nullam . . . *Johannes de Lineriis.* De Minuciis vulgaribus et phisicis. Padua, Matth. Cerdonis, 1483. 4to. Goth. 28 leaves. Boards. £37.10.

Hain 2753; G.K.D.W. 3799; Cantor: Vorl. z. Gesch. d. Mathematik II, pp. 204-7, 126-7. Smith: Rara Arithmetica, p. 13.

P. de' Beldomandi, professor at Padua, died 1428, composed this Arithmetic of integers in 1410 for the Latin schools "a good example, the first to appear in print, of the non-commercial algorisms of the fifteenth century." It treats of the fundamental arithmetical operations, including progression and roots. This is followed by a treatise on Fractions (fol. 19-28) ascribed here to a Joh. de Liveriis, Siculus; that this otherwise unknown name conceals probably the French XIVth cent. mathematician Jean de Lignères, has been shown by Cantor l. cit.

A very full investigation of this important book by Favaro is in the Bollettino Boncompagni XII, where the number of known extant copies is said to be three only. The Gesamtkatalog, Vol. III, 1928, records the existence of nine copies, of which this is the one from Prince Dietrichstein's library at Nikolsburg. It is a fine and perfect copy of a book of the greatest historical interest.

Göppel Schmidt New Haven Jan 24, 1935

15150

Wells 167.1

YALE
MEDICAL LIBRARY

HISTORICAL
LIBRARY

Incunabula
B-299
(Goff)

Prosdocimi de beldamandis algo-
rismi tractatus perutilis et necessarius
foeliciter incipit. qui de generibus cal-
culationum specie preterit nullas. q̄ saltē
necessaria ad h^o art^u cognitōz fuerat

Nuēni inq̄ pluribus libris algorismi nūcupa-
tis. mōs circa numeros opandi satis uarios:
atqz diuersos. q̄ licet boni existerēt. atqz veri
erāt. tū fastidiosi: tū pp̄ ip̄az regulaz mul-
titudine: tū pp̄ eaz delectōes. tū etiā pp̄ter

ip̄az operationū pbatōes: utqz. s. bone fuerint uel u. e. Erāt et eti-
am isti modi intm fastidiosi: q̄ si in aliq^o calculo astroloico erāt
stigissz: calculatōre opatōz suam a capite incipere oportebat: da-
to q̄ error suus adhuc satis pp̄iquus existeret. et hoc pp̄ signi-
ras in sua opatōe deletas. Indigebat etiā calculatōr semp aliq^o
lapide uel sibi p̄formi. sup quo scribere atqz faciliter delere possz
signas cū qbus opabat in calculo suo. Et q̄a hec oīa satis fasti-
diofa atqz laboriosa mibi uisa sunt: disposui libellū edere in quo
oīa ista abicerent: qui etiā algorismus siue liber de numeris de-
notari poterit. Scias tū q̄ in hoc libello ponet nō intēdo nisi ea
q̄ ad calculū necessaria sunt. alia q̄ in aliis libris practice arisme-
trice tāgunt. ad calculū nō necessaria pp̄ breuitatez dimittendo.

¶ Quia ergo libellus iste de numeris tractare bz: a diffinitōne
nūeri ip̄m ichoare uolo. ¶ Numerus ergo 6^m Euclidē. 7°. siue
Geometrie. et 6^m Boetii p^o. siue arismetice sic diffinit^u. T. nū-
rus. est multitudo siue quātitas discreta ex unitatibus p̄fusa: siue
ex unitatibus aggregata. Et dī unitas illud: q^o unaqueqz res di-
cīt una. Per hāc g^o diffinitōz nūeri hīc potes. quo^o unitas nō
ē nūerus. licz sit p̄ncipiū nūeri. dato q̄ nūer^o etiā vocari possit lā-
go: sūmē^o nūez. s. p̄ oī eo quo rē aliquā nūerare possumus. et
isto largo: accipit nūer^o in p̄cessu huius libelli. in q^o etiā unitas

numerus appellabitur. ¶ Numerus quidem in tria membra parti-
 tur: ē enī qdā nūerus digitus appellatur: qdā articulus. ⁊ qdā nu-
 merus positus. ¶ Nūerus quidē digitus dī qlibet nūerus infra
 nūerū denariū nūeratus. siue qlibet nūerus ab unitate inclusiue:
 usq; ad nūerū denariū: nūero denario excluso ordinarie reperitur.
 Et dī talis qlibet nūerus pro tanto: nūerus digitus: qm̄ p digi-
 tos manus in arismetica manuali atiq; repntabatur. ¶ Arti-
 culus vō nūerus: dī qlibet nūerus q nihil de sup̄uuo remanente
 in decē ptes eq̄les diuidi pōt. Et distat quilibz nūerus articulus
 ab articulo sibi p̄ximiori p decē unitates. Sic etiā quilibet talis
 nūerus ab aliquo digito denotatur. ut decē: cētū: mille: ⁊ multi alii
 nūeri articuli ab unitate denotant: 20. vō. 200. 2000. ⁊ mlti alii
 a dualitate. 30. vō. 300. 3000. ⁊ mlti alii a nūero inario ⁊ sic ultra.
 Et dī qlibet talis nūerus p tāto nūerus articulus: qm̄ p articu-
 los digitorū in arismetica manuali ab antiq; repntabatur. ¶ Nu-
 merus vō positus dī qlibet nūerus: q ex digito ⁊ articulo ag-
 gregatus ē. Vñ quilibet nūerus int̄ duos articulos p̄ximos.
 repositus siue mixtus notatur: eo q; ex duob; nūeris digi-
 to. s. ⁊ articulo positus ē. ¶ Hīs itaq; ad sequētia: necessariis
 talis p̄missis: venio ad hui; artis species siue opatiōes. Et dico
 q; nonē sunt hui; artis opatiōes siue species. s. Liberatio. Addi-
 tio. Subtractio. Mediatio. Duplatio. Multiplicatio. Diuisio.
 Numerorū p̄gressio. Et radicū extractio: de quibus omnibus
 p ordinem est dicendū. Et primo de numeratione.

Et ergo nūeratio numeri p debitas figuras
 debita repntatio. Vñ figura i^m q; hic sumi-
 tur: nō ē aliud q; qdāz signū p quod aliquē
 nūerū digiti apprehēdimus: vel qd alius figu-
 ris additūz ip̄is dat nobis aliud denotare q;
 si ip̄e figure p se sole si merent: ⁊ sunt tales fi-
 gure decē: decem distinctis figuris figurate. 9

s. figure significantes nonē digitos: et sunt iste. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1.
 Et una nihil p se significās. licet det aliis significare: q̄ sic figurat
 0. et figura talis vocat̄ figura nibili uel cifra. ¶ **N**ō sciēdū q̄ in
 arismetica ita se hz ista figura nibili iur̄ figuras alias nonē nūera
 les sicut in loica se hz ēmin⁹ sinkatbegoromaticus inē alios ēmi
 nos. s. katbegoromaticos: Nā sicut in loica ēmin⁹ sinkatbegoro
 matic⁹ inq̄ntū talis nō ē p se significatiu⁹: s; bñ p̄significatiu⁹: ita
 figura nibili nō ē p se significatiua: s; bñ p̄significatiua. ¶ **P**re
 tēa sicut in ḡmatica nra p solas viginti tres lras alphabeti possū
 mus sillabicare oēs nras dictōes litterales: et sicut in musica nra
 p istas solas sex uoces musicales. s. ut. re. mi. fa. sol. la. cātare pos
 sumus oēs cātus nros: ita in arismetica nra p solas decē figuras
 supi⁹ figuratas possum⁹ quēlibz nūez mōi figurare. ¶ **A**lteri
 us aduertēdū q̄ qlibz digitus vnica sola scribi d; figura sibi attri
 buta: ut vnitas p talez rep̄ntat̄ figurā: ut hic. i. Binari⁹ vō p ta
 ē. 2. Ternari⁹ aut p talē. 3. Quaternarius vō p talē. 4. Quinari
 us aut p talē. 5. Senarius vō p talē. 6. Septenarius vō p talē. 7
 Octenari⁹ vō p talē. 8. S; nonenarius p talē. 9. ¶ **N**ūerus vō
 articulus et nūerus p̄pōit⁹ p plures habēt figurari figuras: **N**ō
 sciēdū q̄ qlibz nūerus a denario inclusiue usq; ad cētenariū ex
 clusiue p duas scribi hz figuras. Quilibet vō nūerus a cētenario
 inclusiue usq; ad millenariū exclusiue p tres scribi habz figuras.
 Quilibet aut nūerus a millenario inclusiue usq; ad decē millia.
 exclusiue scribi hz p quatuor figuras. Et ita deinceps de decem
 in cētū: et de cētū in mille: et de mille in decē millia vnica figuram
 addēdo. ¶ **A**duertēdū ē ulterio⁹ q̄ qlibet digitus p figurā digi
 ti. uel figuras digitorū a q̄ uel a qbus denotat̄: et cifra uel cifras
 hz figurari: ut grā exēpli. qnq̄ginta qa a qnq; denotat̄: et qa hz
 scribi per duas figuras sic figurat̄. 50. ¶ **I**tem duēcta qa a duo
 bus denotat̄: et scribi hnt p tres figuras sic figurant̄. 200. **I**tem
 octo millia quia ab octo denominat̄: et habet scribi per quatuor
 figuras sic fiburat̄. 8000. **I**tem quia centum et uiginti denotat̄.

ab unitate et dualitate et habet scribi per tres figuras: et sic figura-
tur. i. z o. Item duo millia. et triginta: quia a binario et ternario nu-
ero denotatur: et habet scribi per quatuor figuras: et sic figuratur. z o 3 o.
Item duo millia trecenta et quadraginta: quia a duobus tribus et quatuor de-
notatur: et habet scribi per. 4. figuras: et sic figuratur. z 3 4 o. et sic ulterius.
Quilibet vero numerus potest per figuram digiti uel per figuras digitorum
a qua uel a quibus denotantur uel denotatur articulus uel articuli qui est
uel qui sunt per ipsos numeros positi: et habet sic figurari: ubi gratia. Numerus
duodenarius: quia suus articulus denotatur ab unitate: et suus digi-
tus est dualitas: et habet scribi per duas figuras: et habet taliter figurari. i. z.
Item numerus centenarius nigenarius quaternarius: quia sui articuli de-
notantur ab unitate et dualitate: et suus digitus est numerus quaternarius
et habet scribi per tres figuras: et sic scribi habet. i. z 4. et sic de aliis. Non
tamen quod non inconueniens est in numero posito quicunque cifra inponitur: ut ubi
gratia in hoc numero mille et uiginti quatuor: qui sic figuratur. i. o z 5. et
tamen est numerus positus. Vel in isto mille ducenta et octo: qui sic fi-
guratur. i. z o 8. et tamen etiam est numerus positus. ¶ Preterea scire
deus quod ordo figurarum numeralium semper incipit a parte dextra tenden-
do uersus partem sinistram ad modum arabum qui huius artis
fuerunt inuectores: ut uerbi gratia in ordinatione nouem figura-
rum nouem digitorum superius posita: que secundum modum nostrum
incipit a figura nouenarii et tendit ad figuram octenarii postea ad
figuram septenarii et sic ultra gradati diminuendo diceremus quod figu-
ra unitatis esset prima in ordine et figura binarii secunda: et figura ternari-
i tertia: et sic ultra. Item etiam in isto numero. i. 4 9 7. diceremus fi-
guram septenarii esse primam in ordine et figuram nouenarii secundam
et figuram quaternarii tertiam et figuram unitatis quartam. Et ideo semper
quando mentis faciam de ordine talium figurarum respectus semper habeam ad
tale ordinem arabum superius recitatum quam de ipso semper intelligam. Ita ha-
bito ergo et intellecto hoc ordine figurarum iam dicto ut habeam signifi-
ficatos omnium figurarum cuiuslibet ordinis tibi. propositi scias quod quilibet
figura prima in ordine significat simpliciter suum digitum: quilibet vero

secunda in ordine decies tantum significat quantum significaret si eēt p̄ia: q̄libet v̄o t̄cia in ordine cēcies t̄m significat quātū significaret si esset p̄ia. q̄libet v̄o quarta in ordie millesies t̄m. quēlibet v̄o q̄nta in ordine decies millesies t̄m. quēlibet v̄o sexta in ordine cēcies millesies t̄m. q̄libet v̄o septia in ordie millesies millesies t̄m: et sic ulterius procedēdo p̄ istos tres r̄minos: decies. cēcies et millesies. que omnia per hanc maximam haberi possunt. s. q̄ quēlibet figura ī sequenti loco posita decies tantum significat quātū significaret si in loco immediate p̄cedēti posita fuisset. Ultimo aut nō obliuiscaris q̄ in oībus sp̄ibus sequētibz sine operationibz debemus uti q̄libet figura ac si p̄ se sola poneret. Et sic sit finis huius prime speciei.

Equit de secunda specie que additio denotat. **U**n Additio ē nūerorū adiūicez aggregatio ut qd̄ ide excreſcit uideat. Et istū sp̄ci talis ē opatio. Scribant enī p̄: oēs ordines figurarū insimul addēdi p̄ oīdiez uni⁹ sub alio: talit̄ q̄ p̄ie figure ordinū sub p̄is figuris scribant: et scōe sub scōis. et t̄cie sub t̄cis.

et sic ultra si plures eēnt figure: hoc facto facies v̄gulā infra hos ordies q̄ insit addēdi sunt: sub q̄ v̄gula postea hēbis scribere sumā totius aggregatōis: hoc aut facto a p̄mis figuris istorū ordi nū opari incipias et addas oēs istas p̄mas figuras adiūicē tunc ex tali additōne aut excreſcit tibi nūerus digitus aut nūerus articulus aut nūerus p̄posit⁹. Si digit⁹ dēs illū digitū infra v̄gulā et directe sub p̄is figuris scribē. Si articulus dēs cīfrā illius articuli ul p̄mā cīfrā si plures cīfre sint infra v̄gulā dictā et directe sub p̄mis figuris nūerorū insimul addēdoz scribere et residuū ī mēte tenere qd̄ residuū postea addere debes scōis figuris in ordine q̄n ip̄as adiūicē addes. Si v̄o nūerus p̄posit⁹ debes digitū q̄ ē p̄ illius nūeri p̄positi scribere infra dictā v̄gulā: et directe sub p̄mis figuris dictorū nūerorū insimul addēdoz et residuū in mēte tenere: quod

residuū postea addere debes secundis figuris in ordine: quando
 ipsas adinuicem addes: hoc facto uenias ad secundas figuras d
 quibus respectu sciaz figuraz in ordine ita agas sicut fecisti de
 primis respectu secundaz. Et postea eodē mō d scias respectu quar
 taz. Et postea de quartis respectu quintaz. et sic ulterius donec ad
 finē tuarū figurarū puenias. Scias tū q ex additōe cifre ad ali
 quē nūerū nō augmentat talis nūerus. Et scias q in additōe
 ultimarū figurarū adinuicē: nihil i mēte tenere dēs: s; to^m resultatū
 ex tali additōe cū addito qd p̄us in mēte tenebas ut sine addito
 si nihil i mēte p̄ te nūisses scriberē dēs talis qd si ex tali additōe
 cū addito ut sic addito p̄nciat ē digit⁹: scriberē dēs illū s; b v̄gula
 i directo ultimarū figurarū insimul addēdaz. Si articul⁹ dēs scribē
 cifrā sub v̄gula i directo dictarū ultimarū figurarū et sinistrā articu
 lū. Et si nūerus ppositus: dēs scribere digitū q ē p̄ illius nūeri
 ppositi sub v̄gula in directo dictarū ultimarū figurarū et sinistrare ar
 ticulū: hoc vō p̄pleto aggregatō figurarū q sub v̄gula scripte erūt
 sumā totius illius aggregatōis tibi demōstrabit. Et ut plen⁹ su
 pra scripta clarescant: uideas exempla hic inferius posita in ex
 crescentia digitorum Articulorum. Et compositorum nūerorum

4 i 2 3	2 7 5 3	9 5 7 3
2 3 i 4	4 9 6 8	8 i 6 4
i 4 3 i	8 2 4 8	4 7 2 0
2 i 3 i	4 0 3 i	2 9 3 7
9 9 9 9	2 0 0 0 0	2 5 3 9 4

Si uero opator mā uelis p̄ba
 re utq. s. bona fuerit ut ne. oēs
 figuras nūerorū insimul addēdo
 rū insimul cōiūgas talis q quoti
 ens ex illis adiunctoib⁹ tibi nūe
 rus nouenarius excreuerit i; in abiciās. residuū in mēte tenēdo
 siqd residuū erit: et sic facias quousq; ad finē tuorū nūerorū p̄nci
 as: q^o facto illud qd ultiate tibi remanet abiecto quolibz numero
 nouenario si ibi repiat: uel illud qd puenit ex tali aggregatione
 si ibi nullus nouenarius repiatur in mente tene uel nihil: si nihil
 tibi remāserit qm̄ idem euenire d; ex additōe figurarū. denotan
 tū sumā totius additōis: abiecto etiam quolibz nūero nouenario
 si ibi repiat: et hoc si bñ operatus fueris. Si uero idē nō exiret

scias certe qd nō bñ operatus fuisti. vbi grā: ut melius intelligas
 uolo uidere si opatio pmi exēpli fuerit bona uel ne: addo pmo
 insimul omnes primas figuras numerorum insimul addendorū
 ⁊ resultat mibi ex tali additione numerus nouenarius quem abi-
 tio. ⁊ nihil mibi remanet: postea addo etiam adinuicem omnes
 secundas figuras predictorū numerorum: ⁊ resultat mibi simi-
 liter numerus nouenarius quem etiam abito: ⁊ nihil mibi remā-
 net. Idemq3 facio de tertiis figuris ⁊ idem mibi prouenit: ⁊ ab-
 itio: ⁊ nihil mibi etiam remanet ultimate. Idemq3 facio de quā-
 tis figuris: ⁊ idem etiam mibi prouenit: ⁊ abito: ⁊ nihil mibi re-
 manet ultimate quod in mente teneo: ⁊ nenio ad sūmam totius.
 additionis: ⁊ quia ex qualibet figura talis sūme habeo numerū
 nouenarium ipsū abito: ⁊ cum omnes figure sint figure noue-
 nariū: omnes numeros nouenarios abiectis nihil mibi ultima-
 te remanet. quod similiter euenit mibi ex additione numerorū
 insimul addendorū: ⁊ ideo operatio bona. Item uolo uidē
 si operatio secūdi exēpli fuerit bona uel ne. Et addo similē pmo
 insimul omnes primas figuras numerorum insimul addendorū
 modo superius dicto: de quibus figuris abiectis omnibus nume-
 ris nouenariis remanet mibi ultimate numer⁹ binarius: postea
 omnes secundas figuras insimul addo cum ipsis addendo nūe-
 rum binarium qui mibi ultimate remansit in additione primarū
 figurarū adinuicem: de quibus omnibus abiectis omnibus nu-
 meris nouenariis etiam mibi ultimate remanet numerus binari-
 us: idemq3 facio de tertiis figuris eis addendo hunc numerum
 binarium qui etiam mibi ultimate remansit ex additione secun-
 darū figurarū adinuicem: de quibus omnibus etiam abiectis
 omnibus numeris nouenariis idem mibi ultimate remanet.
 Idemq3 facio de quartis figuris eis addendo hunc numerum
 binariū qui etiam mibi ultimate remāsit ex additione terciarū fi-
 gurarū adinuicem: de quibus etiam omnibus abiectis omni-
 b⁹ nūeris nouenariis: ultimate mibi remanet numerus binarius

ipsa vel sit cifra tunc accipias unitatem a prima figura sequente significatiua quam unitas respectu prime figure a qua debet fieri subtractio valeat decem: et tunc ab ista unitate cum prima figura a qua debet fieri subtractio: subtrahas primam numeri subtrahendi et illud quod remanet scribas directe sub ipsa infra virgula. Scias tamen quod figura a qua fit acceptio istius unitatis: debet postea intelligi sub figure immediate minoris valore: vel ut cifra que est figura nibili eo quod unam unitatem depedit per talem acceptionem. ¶ Item scias quod si inter figuram a qua debet fieri subtractio et figuram a qua fit acceptio unitatis cadant plures cifre vel saltem una tunc quelibet cifra talis intermedia debet intelligi sub figura nonenarii. Et ratio huius est quia cum ultima istarum cifrarum accipiat unitatem a figura immediate sequenti valebit illa cifra cum illa unitate accepta decem unitates: de quibus dat unam cifre immediate precedenti. et sic non remanent sibi nisi novem unitates: et sic similiter faciunt precedentes cifre usque ad figuram a qua debet fieri subtractio: hoc facto: venias ad secundam figuram numeri subtrahendi et agas de ipsa respectu figure sibi supraposite simile illi quod fecisti de prima respectu figure sibi supraposite. Postea venias ad tertiam: et sic ultra usque ad finem numeri subtrahendi. hoc vero facto figure que sunt sub virgula tibi demonstrant illud quod remanet tibi facta subtractione. ¶ Et ut supra dicta magis pateant pono hoc exemplum.

5	0	0	7	3	Si vero videre velles utrum operatio tua fuisset bona vel ne: addas insimul omnes figuras numeri subtrahendi omnes numeros nonenarios abiciendo: et quod ultimate superest ablatiis omnibus numeris nonenariis in mente tene sine illud sit aliquid sine nibili: Idemque facias de figuris numeri qui restat post subtractionem. postea ista que remanent insimul addas: et quod ex tali additione provenit si resultans minor sit numero nonenario in mente tene. ¶ Si vero sit numerus nonenarius vel maior abicias nonenarium et residuum in mente tene sine illud sit aliquid: sine illud omnino nibili sit: cum
3	6	5	8	2	
1	3	4	9	1	

quoniam idem remanere debet ex add' tione figurarum numeri a quo fit subtractio ablati omnib⁹ numeris nouenariis: et b⁹ si operatio fuerit bona: vbi gracia, ut melius intelligas uolo uideri si operatio pro exemplo posita sit bona uel ne: et addo omnes figuras numeri subtrahendi insimul per modum prius dictum et remanet mihi ultimate numerus senarius abiectis omnib⁹ numeris nouenariis quem in mente teneo: et uenio ad numerum 9 mihi remansit post subtractionem et addo similiter adiuicem omnes ipsius figuras: et abiectis omnibus numeris nouenariis remanet mihi ultimate cifra quam addo cum numero senario quem prius in mente tenebam: et qui ultimo mihi remansit ex additione figurarum numeri subtrahendi abiectis omnibus numeris nouenariis: ex qua additione non puenit mihi nisi numerus senari⁹ eo q^d ex additione cifre ad aliquem numerum non augmentat^r talis numerus: ut dictum est supra: istum ergo numerum senarium in mente teneo: et uenio ad numerum a quo fuit facta subtractio et addo similiter omnes ipsius figuras insimul: et abiectis omnibus numeris nouenariis remanet mihi ultimate etiam numerus senarius: et quia equalis est numero qui ultimate mihi remansit: ex additione figurarum numeri subtrahendi et residui abiectis omnibus numeris nouenariis: ideo operatio fuit bona. ¶ Nota tam^quam q^d iste due species, scilicet Additio et Subtractio s^um Joh^{an}em de sacro buscho per se inuicem p^{ro}bant. Unde additio p^{ro}bat subtractionem: et subtractio additionem: uerbi gracia: de additione sint duo numeri insimul addendi, a. et b. ex quor^{um} additione p^{ro}ueniat, c. dico q^d si talis additio bona sit: et subtrahas, a. ex numero, c. debet tibi remanere, b. et si subtrahas, b. ex, c. debet tibi remanere, a. aliter uero operatio non bona. ¶ In subtractione uero sit, a. unus numerus a quo subtrahatur, b. ex qua subtractione remaneat, c. dico q^d si talis subtractio sit bona: et addas, c. cu^m b. et illud quod prouenit ex tali additione debet esse numerus, a. aliter operatio non bona. Et sic sit finis huius tercię speciei.

Et quarta specie sequitur que mediatio nomi-
 nal. Unde Mediatio est numeri medie-
 tatis inuentio: ut inde talis medietas cogno-
 scatur. In cuius mediationis operatioe ta-
 liter procedere debes: quoniam proposito tibi ali-
 quo numero mediando: debes primo ipsum scri-
 bere ordinate per suas figuras: postea sub ipo
 debes trahere unam virgulam: sub qua in operatione scribes postea
 numeri tui medietatem. Si ergo proposueris tibi aliquis numerus:
 mediandus: eo ordinate scripto ut dictum est: capias ultimam figuram
 ipsius numeri mediandi: quam figura aut representabit tibi numerum parum aut in-
 parum: si parum: capias medietatem ipsius et ipsam scribe sub virgula in di-
 recto figure quam mediasti. Si vero representabit tibi numerum imparum ca-
 pias numerum minorem sibi propinquare si habet: de cuius medietate operare
 ut paulo ante dixi de numero pari: de unitate vero quam remanet media-
 da et quam valet decem respectu figure immediate precedentis: si me-
 dietatem quam est quatuordecim: quam postea addere debes medietati numeri immedi-
 ate precedentis et ipsam in mente tene: quod facto persequere ad figuram penulti-
 mam quam scripsisti: aut representabit tibi numerum parum: aut imparum: si parum: capienda
 est eius medietas cum numero quinario quem in mente tenebas: si figura imme-
 diate sequens fuit numerus impar: et totum scribendum est sub virgula in directo
 tue figure penultime quam mediasti. Si vero in mente nihil tenuisses scri-
 benda est illa medietas simpliciter sola. Si vero penultima figura representa-
 bit tibi numerum imparem: capias medietatem numeri parisi minoris si-
 bi immediati cum numero quinario quem in mente tenebas si aliquid in
 mente tenebas: nisi sine ipso quinario si nihil in mente tenebas: et totum
 aggregatum ex illa medietate et numero quinario vel ipsam solam
 medietatem secundam quam oportet scribere sub virgula in directo figure quam media-
 sti: de unitate autem quam remanet medianda et quam scripsisti valet decem respectu fi-
 gure immediate precedentis fac ut prius: et similiter de omnibus aliis figuris
 precedentibus quousque pervenias ad primam tui numeri: que si
 denotat tibi numerum parum: tunc fac per omnia sicut prius fecisti.

Si uero denotat tibi numerum imparem: summe minorem parem
 sibi proximior; de cuius medietate fac ut prius: de unitate aut que
 remanet medianda pone in directo figurarum que sunt sub virgula versus
 parte dextra. Signum medietatis quod tale est, z. Et ipsum signum non po-
 nas sub aliqua figura numeri mediandi. Si uero figura prima sit figura
 unitatis et nihil in mente habeas ex medietate sequentium figurarum in di-
 recto ipsius sub virgula debes scribere cifram: deinde signum medietatis
 modo dicto. Si uero aliquid in mente habeas ex medietate sequentium figura-
 rum quod aliud esse non potest quam numerus quaternarius. figuram quaternarii ponas lo-
 co cifre sub prima figura: deinde signum medietatis modo dicto. Scias
 tamen quod si in tali operatione occurreret tibi cifra medianda et nihil in men-
 te teneres: debes sub virgula in directo illius cifre aliam scribere cifram
 Si uero aliquid in mente tenuisses quod aliud esse non potest quam quaternarius nu-
 merus sub virgula in directo ipsius cifre mediande scribere debes figu-
 ram quaternarii: hoc facto ordo figurarum positus sub virgula: tibi demorat
 medietatem numeri tui mediandi. Alii autem si uelles agere posses de
 unitatibus remanentibus ex imparibus numerorum que ipsas... licet per medium
 diuidere: et quaternarium numerum accipere postea addendum numeris immedia-
 te precedentibus ut dictum est: quia posses illam unitatem remanentem que ua-
 let decem respectu figure immediate precedentis insimul cum nu-
 mero immediate precedenti sumere: et totum aggregatum postea
 per medium diuidere si ipsum esset par: vel minorem numerum sibi pro-
 pinquiorum si ipsum esset impar: et idem proveniret in opere. Scias
 tamen: quod quotienscumque occurrit tibi figura unitatis medianda:
 sub ipsa directe: sub virgula debes scribere cifram. Si nihil in
 mente habeas. preterquam sub ultima: quoniam ibi nihil ageret. et ideo
 locus ille uacuus est dimittendus. Si uero aliquid in mente habeas
 scribere debes figuram quaternarii. et postea de illa unitate respec-
 tu precedentium agere debes prout dictum est de unitatibus remanentibus
 ex imparibus numerorum. Et ut ista magis clara sint pono hoc exemplum.
9 0 8 0 7 5 3 Si uero probare uolueris utrum benefeceris nec
4 5 4 0 2 7 6 2 ne, figuras que sunt sub virgula aduicem adiuuge

semper abiciendo numeros nouenarios: et illud quod tibi ultimat remanet
 dupla: et semper abicias nouenarium si ex tali duplicatioe eveniat tibi
 noue uel plus quibus. 9. et quod post hoc tibi remanet ex tali duplicatioe
 ne abiecto nouenario: si. 9. uel plus quibus. 9. tibi excreuerit uel non
 abiecto nouenario si minus quibus. 9. tibi excreuerit. in mente tene: quoniam
 si benefeceris idem tibi remanere debet ex additioe figurarum numeri tui
 mediandi: abiectis omnibus numeris nouenariis. et hoc si prima figura
 tui numeri mediandi fuerit figura numeri paris. Si vero fuisset figura nu-
 meri imparis: debet illud idem tibi remanere cum una unitate addi-
 ta: uerbi gratia. ut hoc melius intelligas: uolo uidere si operatio quas
 per exemplo posui sit bona uel ne: et addo omnes figuras numeri positi
 sub uirgula insimul per modum prius dictum: de quibus abiectis omnibus nu-
 meris nouenariis: remanet mihi ultimat numerus binarius: quae
 duplo et habeo quaternarium: quem in mente teneo: et venio ad figuras
 numeri mediandi: et addo similiter omnes insimul more consueti: de quibus
 abiectis omnibus numeris nouenariis remanet mihi ultimat numerus
 quaternarius maior numero: qui ultimat mihi remansit ex aggregatioe figu-
 rarum numeri positi sub uirgula una unitate: eo quod prima figura numeri
 mediandi fuit impar: et sic opera bona. Et hec de. 4. specie sufficiant

Equit de quatuor specie que est duplicatio. **U**bi du-
 platio est eiusdem numeri ad se ipsum additio ut quod in
 de pueri uideat. **I**n duplicatiois operatione
 sic procedit deus. quoniam bito numero duplicando debet
 ipsum scribere per suas figuras: quod scripto deus sub
 ipso trahit unam uirgulam: sub qua in operatione scribetur
 numerus pueriens ex tali duplicatioe: hoc facto uen-
 is ad priorem figuram tui numeri duplicandi. et ipsam dupla: ex ipsa autem du-
 platioe: aut pueriet tibi numerus digitus: aut articulus: aut numerus com-
 positus: si talis figura prima significatiua erit. **S**i digitus: scri-
 be illum digitum tibi resultatum sub uirgula in directo figure
 duplate. Si articulus: scribe cifram sub uirgula in directo figure

duplate: et in mente tene digitum a quo denotatur talis articulus:
 quem digitum postea addere debes resultantem ex duplicatione se-
 cunde figure: et hic digitus non potest esse alius quam unitas. Si numerus com-
 positus: tunc digitum qui est pars illius numeri compositi scribe sub
 uirgula in directo figure duplate: et in mente tene digitum a quo de-
 notatur suus articulus de quo facies scire quod tibi paulo ante dixi de di-
 gito a quo denotatur articulus. Si numerus articulus ex tali dupli-
 catione excreveret: et hic scire digitus alius esse non potest quam unitas. hoc fac-
 to uenias ad secundam figuram. de qua respectu facie scire agas quod egisti de-
 pria respectu secunde: et sic facere non desinas de facie respectu quarte
 et de quarta respectu quinte: et sic ultra si plures figure sint: donec
 totum numerum duplicaueris: hoc facto: numerus qui scriptus erit sub vi-
 rgula erit illud quod resultauit tibi ex tali duplicatione. Scias tamen quod si in
 tali duplicatione occurreret tibi cifra duplicanda in directo ipsius sub
 uirgula pone cifras si ipsi cifre nihil addere debeas quod prius in
 mente tenuisses quod si prius aliquid in mente tenuisses quod aliud esse
 non potest quam unitas scribe sub uirgula in directo cifre duplicande illud
 quod in mente prius tenebas illam scilicet unitatem. Item scias quod
 in duplicatione ultime figure nihil in mente tenere debes: sed totum resultat ex
 tali duplicatione cum sibi addito: si aliquid sibi addere deberes quod prius in
 mente tenuisses uel sine aliquo sibi addito si nihil sibi addere deberes quod
 prius in mente tenuisses scribere debes: taliter quod si ex duplicatione ultime figure cum
 addito uel sine addito pueniat tibi digitus: scribere debes illum digi-
 tum sub uirgula in directo ultime figure duplicande. Si uero pueniat tibi
 numerus articulus debes scribere cifra sub uirgula in directo ultime fi-
 gure duplicande et sinistrare articulum. Si uero proneniat tibi
 numerus compositus: debes scribere digitum qui est pars illius
 numeri compositi sub uirgula indirecto ultime figure duplicande et
 sinistrare articulum. Et ut hec magis clara sint pono hoc exemplum:
5 4 0 6 0 3 . Et si uelles uidere utrum operatio mea fuisset
i 0 8 1 2 0 6 bona uel ne: addas figuras numeri duplicandi
 insimul: Et Omnibus Numeris Nonenariis Subiectis. etc.

Dupla quod ultimate tibi remanet: et quod ex tali duplicatione tibi puenit: si minus quam nouē tibi pueniat in mēte tene. quod si. 9. uel plus quam. 9. tibi resultaret. 9. ab eis: et quod tibi remanet in mēte tene sū illud sit aliqd sine nullo: quoniam tū pūse tibi remanere dicitur ex additione figurarū nūeri pueniētis ex tali duplicatōe si bñ opatus es: uerbi grā: ut hoc melius itelligas uolo uidere si opatio quā p exēplo posui bona sit ut ne: et addo mō pūeto mīlī oēs nigras nūeri duplicādi: de quibus abiectis oibus nūeris nouenariis: finiet mibi ultimate cifra: quā duplo: et itez pueit mibi ex tali duplicatōe cifra: quoniam ex oī opatōe cifre in cifra semp puenit cifra: quā cifra in mēte teneo: et uado ad figuras nūeri resultātis ex tali duplicatōe: et addo sifr oēs ipī figurā adiūcē: d quā abiectis oīb nūeris nouenariis: ultimate remaēt mibi etiā cifra: l^m quod etiā ultimate mibi finiet ex additōe figurarū nūeri duplicādi. et ex ipī quod ultimate remaēt duplicatōe oibus nūeris nouenariis abiectis: et sic opa: bō Jobānes aut de sacro busto alr pbat istas duas ipēs quoniam probat ipas p se iūcē pbat enī mediātōz p duplicatōz: et duplicatōz p mediātōz: ubi grā. In mediātōe sit. a. unus nūeris mediādu. b. uo sit nūeris pueniēs ex tali mediātōe. s. medietas. a. tūc si uolo pbare opatōz istā dēo duplicare. b. et ex tali duplicatōe dicitur mibi puenire. a. si opatio bona sit. In duplicatōe uo sit. a. nūeris duplicandus. b. uo nūeris pueniēs ex tali duplicatōe: tūc si uolo pbare opatōz istā debeo mediare. b. nūez et ex tali mediātōe dicitur mibi puenire. a. medietas. b. si opatio bona sit. Et hec de quinta specie sufficiant.

Equit de sexta spē q̄ est multiplicatio. An Multiplicatio ē nūeri in se uel in aliū ductō ut tercius nūeris inde pueniēs cognoscatur. Vel multiplicatio ē alicuius seu nūeri inueniō q̄ scius nūeris d̄ duobus aliis nūeris ppositis toties altez spoz cōtineat quot sunt unitates in reliquo. An q̄ in opatōe huius

Nel multiplicatio est alicuius tercii numeri inuentio qui tercius
nūerus de duob⁹ alius numeris ppositis toties alterz ipoz cōti-
neat. quot sunt unitates in reliquo. **U**n ga in opatione hui⁹ spe-
ciei ē uecessari⁹ nūerus multiplicādus ⁊ etiā nūerus multiplicās
Est sciēdū q⁹ in pponēdo aliq⁹ multiplicatōez nūerus multipli-
cās aduerbialit⁹ denoiari hz: multiplicādus vō noialit⁹: ut vbi gra-
tia. Si aliuz q̄rere uelles de eo qđ pueniet ex ductu. 3. in. 4. ga.
nūerus fnari⁹ ē nūerus multiplicās: ⁊ quaternari⁹ multiplican-
dus: fnariū aduerbialit⁹ denoiare: ⁊ quaternariū noialit⁹: ut sic: qn
tū facit ter qtuor. **I**te nōndū q⁹ si uelles posses facere d nūe-
ro multiplicāte nūez multiplicādū: ⁊ de nūero multiplicādo mul-
tiplicāte: ⁊ idem in opatiōe pueiet: eo q⁹ tū puenit ex ductu
triū in. 4. quātū ex ductu. 4. in. 3. ut manifestū ē: ⁊ p hoc dicebat
antig q⁹ ois nūerus in se cōuertit⁹ multiplicādo. Sciēdū tamen
q⁹ in multiplicatiōe melius ē q⁹ de duob⁹ nūeris ppositis: nūeruz
maiorē pstituas nūez multiplicādū: ⁊ nūez mīorez multiplicāte
q̄s e⁹. eo q⁹ p hoc in mīnorē laborē incurris. **I**n hui⁹i g⁹ sexte
speci opatione sic pcedēdū est: qm̄ pmo scribēdus ē nūer⁹ mul-
tiplicādus: sub quo postea scribēdus ē nūerus mult plicās taliter
q⁹ p̄ia figura nūeri multiplicātis sit sub p̄ia figura nūeri multipli-
cādū: ⁊ scda sub scda ⁊ sic ultra: hoc facto: sub illis duob⁹ nūeris
debes unā lineā trahere: qbus oibus sic pactis: debes incipere
operari a p̄ma figura nūeri multiplicātis: ⁊ ipam ducere dēs in
quantlibet figurā nūeri multiplicandū a p̄ma ipius nūeri multipli-
cādū incipiēdo. ⁊ sic facere debes in oibus aliis figuris nūeri mul-
tiplicātis p̄mā figurā sequētibus si plures forēt figure nūeri mul-
tiplicantis qm̄ etiā qlibet ipaz duci debet in quantlibet figuraz
numeri multiplicandū: semper a p̄ma ipius nūeri multiplicandū
incipiēdo. **I**ncipe g⁹ a p̄ia nūeri multiplicātis ⁊ ipaz ducas i p̄-
mā nūeri multiplicandū: tunc uel ex tali ductu tibi nūbil prouenit
uel aliquid: si nūbil. tunc sub virgula indirecto primarum figura-
rum numerorum positorum supra virgulam dēs scribere cifras.

Si uero aliquid tibi proueniat. tunc uel tibi proueniet digitus uel
 articulus uel numerus positus. Si digitus scribendus est talis digitus sub
 regula in directo illarum primarum figurarum. Si articulus sub regula in di-
 recto illarum primarum figurarum scribenda est cifra: et in mente tenere debes
 digitum a quo denotatur articulus talis: quem digitum postea addes nu-
 mero qui tibi proueniet ex ductu primae figure numeri multiplicantis in
 secundam numeri multiplicandi. Si uero proueniet tibi numerus positus. sub
 regula in directo dictarum primarum figurarum scribendus est digitus qui est
 primus illius numeri positi: et in mente tenere debes digitum a quo denotatur
 articulus. qui est primus illius numeri positi. quem postea addes numero tibi
 qui proueniet ex ductu tunc primae figure numeri multiplicantis. in secundam
 numeri multiplicandi: hoc facto: decem tuam primam numeri multiplicantis in
 secundam numeri multiplicandi ducere: et tunc uel ex tali ductu tibi ni-
 hil proueniet uel aliquid. Si nihil sub regula in directo secundae figure nu-
 meri multiplicandi scribenda est cifra: si prout nihil in mente tenebas. sed
 si prout digitum aliquem in mente tenuisses: erga aliud in mente tenere non
 posses: in tali operatione dimittenda est cifra: et in tali loco scribendus est
 ille digitus quem in mente tenebas. Si uero ex ductu primae multiplican-
 tis in secundam multiplicandi aliquid tibi proueniet. tunc uel proueniet tibi
 numerus digitus: uel articulus uel numerus positus. Si digitus: tunc
 scribendus est talis digitus sub regula in directo secundae figure numeri
 multiplicandi. et hoc si nihil in mente tenebas. Si uero aliquid prout in me-
 te tenuisses: tunc illud addes decem huic digito qui ex tali ductu. primae
 multiplicantis in secundam multiplicandi tibi prouenit: et tunc ex tali additio-
 ne. uel prouenit tibi numerus digitus: uel articulus: uel numerus positus.
 Si digitus scribendus est talis digitus sub regula in directo se-
 cundae figure numeri multiplicandi. Si articulus: in tali loco scribenda est
 cifra: et in mente tenere debes digitum a quo denotatur talis articulus quem
 digitum postea addes numero qui tibi proueniet ex ductu primae numeri mul-
 tiplicantis in secundam numeri multiplicandi si ibi reperietur. Si uero ex tali ad-
 ditione digitus ad digitum tibi proueniet numerus positus. tunc in primo loco
 loco sub regula. scilicet in directo secundae figure numeri multiplicandi scribenda

est digitus qui est pars illius numeri compositi: et in mente teneri
des digitus a quo denotatur articulus qui est pars illius numeri compositi: quem
digitum postea addes numero qui tibi perveniet ex ductu prime numeri mul-
tiplicatis in secunda numeri multiplicandi si talis ibi reperietur. Si vero ex
ductu prime figure numeri multiplicatis in secunda numeri multiplicandi
perveniet tibi numerus articulus: tunc sub virgula in directo secunde figure
numeri multiplicandi scribenda est cifra si nihil prius in mente tenebas. Si
vero aliquid prius in mente tenuisses: dimittenda est cifra: et in illo loco scribenda
est illud quod prius in mente tenebas: digitum vero a quo denotatur tuus
articulus des in mente teneri: quem postea addes numero qui tibi pue-
niet ex ductu prime numeri multiplicati in secunda numeri multiplicandi. Si
vero ex ductu tali prime figure numeri multiplicatis in secunda figuram nume-
ri multiplicandi perveniet tibi numerus compositus: sub virgula in directo se-
cunde figure numeri multiplicandi scribendus est digitus qui est pars illius numeri
compositi si nihil in mente tenebas. Si vero aliquid in mente tenuisses adden-
dum est illud quod in mente tenebas cum hoc digito qui est pars illius numeri po-
siti: et tunc ex tali additione perveniet tibi numerus digitus vel articulus vel
numerus compositus. Si digitus: scribendus est sub virgula in directo secunde figu-
re numeri multiplicandi. Si articulus in tali loco scribenda est cifra: et in
mente tenere des digitum a quo denotatur ille articulus: quem digitum po-
stea addes numero qui tibi perveniet ex ductu prime multiplicatis in secunda
multiplicandi si ibi reperietur. Si vero ex tali additione perveniret tibi numerus
compositus: scribendus est digitus qui est pars illius numeri compositi in supradicto lo-
co: et tenendus est in mente digitus a quo denotatur articulus qui est pars illius
numeri compositi: quem postea addes numero qui tibi perveniet ex ductu pri-
me multiplicatis in secunda multiplicandi si ibi reperietur. Digitum vero a quo deno-
tatur articulus tui principalis numeri compositi des in mente teneri solus
vel isit cum aliis si alios prius in mente tenuisses qui tibi remanerent ex ad-
ditione numerorum: quos prius in mente tenuisses cum numero qui tibi perveniet
ex ducto prime multiplicati in secunda multiplicandi quem solum vel quos cum
suis iunctos: postea addes numero qui tibi perveniet ex ductu prime multipli-
catis in secunda multiplicandi si ibi reperietur. Et sic agere non desinas

quousq; primaz numeri multiplicantis in omnes numeri multipli-
cadi duxeris talit' q' sile operis d' ductoe p'ie n'eri multiplicat' s'
in ecia n'eri multiplicadi respectu. 4. ipi' n'eri multiplicadi: et d'
ductoe p'ie n'eri multiplicatis i quarta n'eri multiplicadi respec-
tu qnte ipi' n'eri multiplicadi: et sic ultra si plures sint signre qd'
opat' fuisti de ductoe p'ie n'eri multiplicatis i scda n'eri multi-
plicadi respectu ecie ipi' n'eri multiplicadi: du vo ad ultimam tui
n'eri multiplicadi puenis duc tua priaz n'eri multiplicatis i ultiaz
tui n'eri multiplicadi: et tuc ut pns: n' ex tali ductoe pueiet tibi
digit' uel articulus uel n'erus pposit'. Si digit': scribe illu digitu
sub v'gula i directo ultie figure tui n'eri multiplicadi si mibi i me-
tenebas. Si vo aliqd i me- te n'issies: illud addere des huic digi-
to q tibi pueit ex ductu p'ie figure n'eri multiplicat' i ultiaz n'ue-
ri multiplicadi: et tuc ex tali additoe: uel pueiet tibi digit' uel arti-
culus uel n'erus pposit'. Si digitus: scribe ip' m digitu sub uirgu-
la in directo ultie figure tui n'eri multiplicadi. Si articulus sub v'
gula in directo ultie figure tui n'eri multiplicadi scribenda e cifra:
et finistradus e digit' a q' denoiat iste articulus. Si vo n'erus co-
positus: sub v'gula in directo ultime figure tui n'eri multiplicandi
scribendus est digitus qui est pars istius numeri compositi: et si
nistradus e digit' a quo denoiat articulus q e ps illi' n'eri ppo-
siti. Si vo ex ductu p'ie n'eri multiplicatis i ultiaz n'eri multipli-
cadi pueiret tibi articulus: tuc sub v'gula i directo ultie figure nu-
meri multiplicadi scribenda e cifra si nihil i me- te tenuissies: s' si aliqd
pus i me- te tenuissies. dimittenda e cifra: et in illo loco scribendu e illd
qd pus i me- te tenebas. Digit' vo a q' denoiat talis articulus si
nistrad' e. Si vo ex tali ductu p'ie n'eri multiplicat' i ultiaz n'eri
multiplicadi pueiret tibi n'erus pposit' sub v'gula i directo ultie
figure n'eri multiplicadi: scribendus e digit' q e ps illi' n'eri ppo-
siti si nihil i me- te tenebas: s' si pus aliqd i me- te tenuissies: des illd
addē cū isto digito q e ps n'eri ppositi q tibi pueit ex ductu p'ie
me n'eri multiplicatis i ultimam n'eri multiplicadi: et tuc ex tali

additione uel proueniet tibi digitus uel articulus uel numerus cō-
 positus. Si digitus ipse sub v̄gula i directo ultie figure numeri multi-
 plicandi scribetur decies. Si articulus i tali loco decies scribetur cifra 2 digi-
 tu a quo denotat iste articulus addet decies digito a quo denotat ar-
 ticulus q fuit pars numeri positi q resultauit ex ductu p̄ie numeri mul-
 tiplicatis i ultiaz multiplicandi: et qd ex tali additōe p̄ueit decies sinis-
 trare. Si v̄o ex tali additōe p̄ueiret tibi numerus positus sub v̄gula
 scribendus ē digitus q ē pars illius numeri positi i directo ultie numeri mul-
 tiplicandi: digitu v̄o a quo denotat articulus q ē pars illius numeri po-
 siti addet decies digito a quo denotat articulus q fuit pars numeri positi
 ti q resultauit ex ductu p̄ie numeri multiplicatis i ultiaz numeri mul-
 tiplicandi et qd ex tali additōe p̄ueit decies sinistras. h̄o facto veias ad se-
 cundā numeri multiplicatis si talē h̄es d̄ q respectu figurarū oim̄ nūe-
 ri multiplicandi agas sicut d̄ p̄ia respectu ip̄arū q: facto ueias
 ad t̄ciā si ip̄arū h̄es: et sic ultra si alias h̄es: quousq; successiue oēs
 numeri multiplicatis i oēs numeri multiplicandi duxeris. Scias t̄m q ex
 ductu cuiuslibz figure numeri multiplicatis i quolibz numeri multiplican-
 di p̄ducit̄ unus ordo figurarū: et sic tot debēt p̄duci ordines quot
 sunt figure numeri multiplicatis q ordines d̄nt̄ unus sub alio scribi: ut
 scōs sub p̄io. et fci⁹ sub z⁹: et sic ultra si plures sunt: et quibet talis
 ordo debet inferiorem sibi immediatū p̄cedere p̄ unā figuram
 Item sciendū q in istis ordinibus quelibet figura supra se h̄ns
 aliam figurā debet competentē sub alia scribi: et non talit̄ q nul-
 li figure uideat̄ eē subscripta: ut si inē duas figuras subscriberet:
 et sile etiā fieri h̄z i oib⁹ op̄atōib⁹ aliarū sp̄ez. Itē sciendū q ex
 ductu cifre i cifra uel alie figure significatiōe i cifra sine eō sēp p̄-
 ueit cifra sine figura nibili. Itē sciendū q si ex ductu unius figure
 i alia: sine unius numeri digiti i aliū qd idē ē: cū quibz figura sola sup̄-
 ta numeri digiti sit significatiō: nescires qd tibi p̄ueniret: scire hoc
 uelles decies cape articulū miorē denotatū ab uno illoz duoz di-
 gitoz illi ductoz quē trās: et ip̄m scribet decies: postea uidere decies
 p̄ quot unitates distat alius digitus a numero denario inclusiue: et per

tot unitates debes multiplicare tuorum digitorum priorem enim articulum accepisti: et illud quod prout ex tali multiplicacione: deus scribet sub articulo denotato ab illo tuo digito: et deus ipsum subtrahet a predicto articulo: et illud quod postea tibi remanet facta subtractio est numerus qui resultat ex ductu unius duorum digitorum in alium. Scias tamen quod licet accipere possis articulum cuiusvis duorum digitorum: propter tamen sit accipere digiti minoris articulum quam maioris: ubi gratia: ut melius intelligas: uolo uidere quid mihi prout ex ductu. 5. i. 8. et sumo. 50. qui est articulus denotat a. 5. minori tuorum digitorum: et ipsum scribo: et postea uideo quod 8 distat a. 10. p. z. et multiplico tunc. 5. digitorum tuum cuius articulum accepisti p. z. dicitur in. 8. et. 10. et proueniunt mihi. 10. qui subtrahitur a. 50. et remanet mihi. 40. et sic postea scio quod ex ductu. 5. i. 8. prout mihi. 40. ductis itaque omnibus figuris numeri multiplicacionis in omnes figuras numeri multiplicandi et ordinibus figurarum propter sub regula descriptis: deus sub istis ordinibus unam aliam trahere regulam: et postea deus omnes figuras cum diu adiuuante addere secundum doctrinam precedentem taliter quod non addas figuram uel figuras: nisi figure uel figuris que sunt sibi in directo scripte: et illud

6	2	0	4
5	0	7	3
<hr/>			
1	8	6	1
4	3	4	2
0	0	0	0
3	1	0	2
<hr/>			
3	1	4	7
2	8	9	2

quod prout ex tali additioe deus scribet sub regula que est sub illis ordinibus: et illud est totum quod tibi prout in opere. scilicet illud quod prout tibi ex tali multiplicacione. Et ut suprascripta magis pateant: pono hoc exemplum. Si autem uidere uelles: an operatio tua esset bona uel ne: adiungas istis cunctis figuris numeri multiplicandi abiciere omnes numeros nouenarios: et abiectione ipsorum omnibus numeris nouenariis residuum in mente tene siue illud sit aliquid siue nihil: et facto adiungas similiter istis omnes figuras numeri multiplicacionis sepe abiciere omnes numeros nouenarios: et illud quod tibi remanet abiectione omnibus nouenariis siue illud sit aliquid siue nihil: multiplica per aliquid quod prout in mente tenebas: et illud quod tibi prout ex tali multiplicacione in mente tene: si illud minus quam. 9. existat uel cifra: si uero esset. 9. uel plus quam. 9. abiciendi sunt omnes nouenarii et residuum in mente tenendum siue illud sit

aliquid siue nihil: quoniam tantum tibi remanere dicitur ex additioe
figurarum denotatum summa toti multiplicatois abiectis omnibus numeris
nouenariis si bene operatur es: ubi gratia ut melius factum intelligas: uolo ui
desi si operatio quam pro exemplo posui sit bene facta uel ne: et addo 6^m mo
dum consueui insilire omnes figuras numeri multiplicandi: dicitur quibus abiectis omnibus
numeris nouenariis remanet mihi ultiate finari quod in mente teneo et
veio ad numerum multiplicatum: et insilire addo sicut omnes ipsius figuras de quibus
abiectis omnibus numeris nouenariis: remanet mihi ultiate numerus se
nari: quem multiplico per finarium quem prius in mente tenebam: uel quod mihi
ultiate remansit dicitur numero multiplicando abiectis omnibus numeris nouena
riis et proueniunt mihi. 18. a quibus remoueo nouem quantum possuz et re
manet mihi cifra: quam in mente teneo: et veio postea ad numerum denota
te summa toti multiplicatois: et addo sicut adiuicem omnes ipsius figuras
de quibus abiectis omnibus numeris nouenariis ultiate remanet mihi cifra
6^m quod remansit mihi dicitur multiplicatoe probatorum numerorum multiplican
di et multiplicatis. et sic operatio bona. Quia uero aliqui multiplican
do probatoz numeri multiplicandi per probatoz numeri multiplicatis proue
nit numerus maior nouenario ita magnus quod non ita propere scire possu
mus quod remanet abiectis omnibus numeris nouenariis ut bene propere scire
possis hanc do tibi regulam. Quod quando tibi prouenit ex tali multiplicatioe
numerus aliquis magnus quod aliquis esse non potest quod a. 64. id est siue ista: deus insilire
addere figuras tales numerum tibi repitantes: et illud quod tibi prouenit
abiectis omnibus numeris nouenariis si nouem uel plus quod 9. tibi resul
tauerit: uel nihil abiecto: si minus quod 9. tibi resultaerit: est illud quod
remanet dicitur numero tuo prouiente ex multiplicatoe probatois numeri
multiplicatis per probatoz numeri multiplicandi: ubi gratia: uolo quod proba
tio aliquis numeri multiplicandi sit. 8. et probato numeri multiplicatis sit.
7. multiplico. 8. per. 7. et prouenit mihi. 56. ut ergo sciam quod mihi remanet
d. 56. abiectis omnibus nouenariis: addo insilire figuras istius numeri qui
mihi prouenit. 5. 7. 6. et prouenit mihi. 1. id est quibus abicio. 9. et rema
net mihi. 2. et tunc dico quod abiectis omnibus nouenariis d. 56. remanet
mihi. 2. Item adhuc in alio exemplo: uolo quod probato aliquis numeri

multiplicandi sit: 6. et probatio numeri multiplicantis sit. 4. multiplico. 6. p. 4. et pueniunt mihi. 24. mo ut scia qd mihi remaet de 24. abiectis oib⁹ numeris nouenariis addo istas figuras istius numeri 24. s. 4. cu: 2. et puenit mihi. 6. et qa e minor numer⁹ q³. 9. dico q³ abiectis oib⁹ numeris nouenariis d. 24. remaet mihi numer⁹ senari⁹ et isto mo oia talia potis ualde pmppte inire. ¶ Et hec d⁹ sexta specie dicta pronunt sufficiant.

¶ Et q³ d⁹ septia spe q³ diuisio noiat. ¶ In diuisio e⁹ ppositis duob⁹ numeris quoties un⁹ in alio d⁹inet ineto. ¶ Vel diuisio e⁹ ppositis duob⁹ numeris: vnus ipoz in tot ptes distributo quot sunt unitates i reliq⁹. ppe qd scire des q³ maior numer⁹ p⁹ miorē et eqlis p eqlē bñ diuidi pot: mior aut p⁹ maiorē nūq³. ¶ In istius spe opatoe sic e⁹ pcedēdu: qm p⁹ scribēdu e⁹ numer⁹ diuidēdu or dinate p suas figuras: sub q³ postea scribēdu e⁹ numer⁹ diuidēdu etiam p suas figuras talit⁹ q³ ultia numeri diuidētis sit sub ultia diuidēdi si sub ipa ppetent collocari possit: qm si sub ipa ppetent collocari n⁹ possit tūc ista figura ultia numeri diuidēdi ponēda eēt sub pēultia numeri diuidēdi: et sep reliq⁹ pcedētes figure numeri diuidētis: postea s^m ordiez suū sub figuris numeri diuidēdi scribēde sunt. ¶ Duo nāq³ sūt ipediētia ne ultia sub ultia collocari possit. ¶ P^m e⁹ qn ultia numeri diuidētis e⁹ maior ultia diuidēdi. ¶ 2^m e⁹: qn oēs figure pcedētes numeri diuidētis nō possēt totiēs subtrahi a figuris sibi suprapositis quoties ad min⁹ subtrahi pōt ultia ab ultima sibi suprascripta ut si ultie eēt pares et pcedētes nō s³ miores eēt si figure numeri diuidēdi q³ figure numeri diuidētis: istis g⁹ duob⁹ numeris talit⁹ scriptis et ordiatis des añ nūex diuidēdu trahere vglā q³ facto icipias opari ab ultia numeri diuidētis et uideas quoties ipa subtrahi possit a figura uel figuris sibi suprapositis: talit⁹ q³ reliq⁹ figure pcedētes etiā totiēs a figuris sibi suprapositis subtrahi possint. ¶ In scias q³ pluries q³ nonies subtrahere nō des aliq³:

figura; a figura ul' figuris sibi supraposita; nec min' q' sel. Itēz
scias q' nō sōm figura q' ē directa supraposita alēi figure dī sibi su
praposita; s; etiā oēs figure illā q' ē sibi directe supraposita sequē
tes si q' tales sūt. Niso igit' quotiēs ultia nūeri diuidētis a figura
ul' figuris sibi suprapositis sibi subtrahi possit: scribe nūez deno
tātē quotiēs i directo ordīs figurāz nūeri diuidēdi añ vgnlā 7 p
mā nūeri diuidēdi q'a p illū subtrahēde sūt oēs figure nūeri diui
dētis a sibi suprapositis figuris subtrahē igit' p illū nūez quotiē
tē ultiaz nūer diuidētis a supraposita ul' suprapositis figuris qua
subtrahēde sūt ta leuic cācellas figuras ul' figurā sibi supraposita ul'
suprapositas talit' q' ipaz ul' ipas agnosce possis: 7 si aliqd remāet
facta subtrahēde scribe illud. s. figurā ul' figuras cācellatas a priā
figura cācellataz icipiēdo. b. s. fcto: nadas ad pēultia nūeri diuidē
tis: d q' 7 d oib' aliis pcedētib' si alie sūt opare sile qd opat' es
d ultia: b. s. fcto: dēs añriorare oēs figuras nūeri diuidētis p uni
cā figurā pōib' cācellatis. Quo facto: uider' dēs quotiens ultia
nūeri diuidēt' possit a supraposita ul' suprapositis figuris subtrahē
talit' q' reliq' figure pcedētes etiā totiēs a figura uel figuris sibi
suprapositis subtrahi possint. Quo uiso scribēdus ē nūer' quotiēs
immediate añ aliū quē p'us scripsisti si ultia figura nūeri diuidētis
cū aliis pcedētib' possit aliquotiēs subtrahi a suprapositis figuris
qm si nō aliquotiēs possit subtrahi a sibi suprapositis figuris ime
diate añ nūez quotiētē p'us immediate scriptū ultiate eēt scribēda
cifra: 7 ult' añriorāde eēt figure p unicā figurā aliis cācellatis
leuic ut p'us. Si g' aliq' tiēs pnt subtrahi: 7 scripto nūcro quotiē
te i loco suo: subtrahē ultiaz nūeri diuidētis cū aliis pcedētib' a
suprapositis figuris p illū nūez q' tiētē ultio scriptū sicut p'us feci
sti añ añterioratōz: 7 itēz pcedas añriorādo figuras nūeri diui
dētis p unicā dñiaz pōib' cācellatis: 7 opare ut p'us: nec cessand
ē a tali añrioratōe: nec a nūeri q' tiētis positōe immediate añ nūe
rū q' tiētē pcedētē: nec a figurāz nūeri diuidētis a figuris nūeri
diuidēdi subtrahēde donec subtraxeris priāz nūeri diuidēt' a priā

numeri diuidendi: b^o facto: aut aliquid rem. acbit aut nihil si aliqd illud d³ eē minus nūero diuidente alioqn operatio mala. Scias tam q^o quotientiscunq³ facta anterioratōe aliqua. non aliquotiens ultima nūeri diuidentis cū altis pcedentibus figuris possit subtrahi a figuris sibi suprapositis immediate an numer. ut nūeros q^o tiētes p^{us} scriptos debes scribere cifra: b^o v^o toto ppleto nūeri quotientis ostēdūt quotiēs diuidēs nūerus in nūero diuidēdo cōtineat. Et ut superscripta magis clara sint pono hoc exemplū.

2

i 3

5 8 7

23 4 5

35 7 9 9

97 5 3

25 6 8 8

7 4 6

C Si aut uidē uelles utrū opatio tua foret bona uel ne debes adinuicē aggregare oēs figuras numeri diuidētis quibus aggregatis dēs abicere dēs nouenarios: et quod remanet in mente tenere siue illud sit aliqd siue nihil: sicut facere debes de figuris numeri quotientis q^o facto debes multiplicare qd tibi restauit de figuris nūeri diuidētis insimul aggregatis ab-

iectis omnibus nouenariis p illud qd tibi remansit d figuris numeri quotientis insimul aggregatis abiectis omnib⁹ nouenariis et qd ē ex tali multiplicatōe tibi p^{ueit}: debes i mēte tenere si illd min⁹ q³. 9. sit. Si v^o. 9. uel plus q³. 9. existeret debes. 9. abicere q^o tiēs potes: et residuū in mente tenere: siue illud sit aliqd siue cifra: qm si bñ opatus es idē tibi remanere d³ de oib⁹ figuris numeri diuidendi insil aggregatis p modū p^{us} dictū abiectis oib⁹ nouenariis: et b^o si facta operatione nihil tibi remansit. Si v^o facta operatione tibi aliquid rmanisset: addere debes huic numero quē in mente tenes illud quod tibi restat de nūeris q tibi remanserūt facta diuisione insimul aggregatis abiectis oib⁹ nouenariis et quod resultat ex tali additione: debes in mēte tenē si illud min⁹ q³. 9. sit: si uero. 9. uel plus q³. 9. existat: debes nouem quotiens potes abicere: et residuum in mente tenere: siue illud sit aliqd siue cifra: quoniam illud idem tibi remāere debet de omnibus figuris nūeri diuidendi. abiectis oib⁹ nouenariis: et b^o si bñ feceris

verbi gratia ut melius intelligas: volo videre si operatio quā p
 exē: posui sit bona: et aggrego istis oēs figuras nūeri diuidētis a
 qb⁹ aggregatis abicio nouē quotiēs possū et i fiat mihi nūer⁹. 2.
 quē i mēte teneo. ¶ Itē aggrego istis oēs figuras nūeri quoti
 ētis a qb⁹ aggregatis remoueo. 9. quotiēs possū et remāet mihi
 nūerus binari⁹ quē multiplico p nūez binariū q pūis mihi remā
 sit et pueit mihi nūer⁹ scari⁹ quē i mēte teneo eo q ē min⁹ qz. 9.
 postea aggrego istis oēs figuras nūeri q mihi remāsit facta diui
 sione a qb⁹ abicio oēs nouenarios et remāet mihi vnitas quam
 adde senario q pūis ultiate mihi remāsit et pueit mihi nūer⁹ sep
 tenari⁹ quē i mēte teneo: postea addo ad figuras nūeri diuidēdi
 qz oēs istis aggrego. Et ab oib⁹ sic aggregatis abicio. 9. quotiēs
 possū et remāet etiā mihi septenari⁹: b⁹ qd etiā sup⁹ ultiate mi
 bi remāsit: et sic opatō bona. Et hec de septima specie sufficiant.

Et octaua seq^r spe q est nūerōz pgressio.
 ¶ In pgressio nūerōz ē aggregatō nūerōz
 se f^m eqles excessus excedētū ut sūma aggre
 gatōis ipōz oim nūerōz uideat. ¶ Pro
 q⁹ nōndū q duplex ē nūerōz pgressio. i. cō
 tinua et discōtinua. Cōtinua pgressio ē illa
 in q inf unā portōz et aliā sibi imediatā nō ob
 mittit aliqs nūer⁹ medi⁹: sicut i ista pgressiōe. i. 2 3 4 5 6. Pro
 gressio vō discōtinua ē illa i q inf unā portōz et aliā sibi imediatā
 obmittit aliqs nūerus medi⁹: sicut i ista pgressiōe. 2 4 6 8 10 12
 Et p portōz toti⁹ pgressiōis h itelligo quēlibz nūez i ipa pgre
 siōe reptū siue ille sit digit⁹ siue articulus siue nūer⁹ pposit⁹. In
 opatōe g⁹ b⁹ spei sic pcedē dēs: qm pposita tibi aliq pgressiōe
 siue cōtinua siue discōtinua: dēs ipaz scribē et uidē si pōtōes ipius
 pgressiōis sint pares ul ipares. Si pōtōes sint pares dēs extrēa
 ad iuncē iūgē et qd ex tali diuictōe pueit dēs p nūez medietatis
 portō^m tue pgressiōis multiplicāe et q ex tali multiplicatiōe tibi p
 ueiet erit sūma toti⁹ pgressiōis ē ppoite vbi grā i hac pgressiōe

continua 123456. cuius portiones sunt pares. s. 6. iungo extre-
 ma insimul. s. unitatem cum senario et proueniunt mihi septem.
 que multiplico per tria que sunt numerus medietatis portionum per
 dicte progressiois: et puenit mihi. 21. s. summa totius progressiois. Et ite in
 hac progressioe discotinuua. 2. 4. 6. 8. 10. 12. c. portiones sunt pares. s. 6
 iungo extrema insil. s. 2. cum. 12. et puenit mihi. 14. q. multiplica per tria q. sunt
 numerus medietatis portionum predictae progressiois et pueniunt mihi. 42
 summa totius progressiois. Si vero portiones progressiois tibi pposite sit
 ipares: des extrema coniungere: et qd ex tali coniunctioe tibi puenit: debes
 multiplicare per numerus medietatis portionum numeri paris minoris numero
 portionum ppositis et numero q. ex tali multiplicatioe tibi puenit ad-
 dere des medietate illius qd tibi puenit ex tali additioe extreorum in-
 sil: et qd ex tali additioe tibi pueniet erit summa totius progressiois: v-
 bi gra. In hac progressioe continua. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. c. portiones sunt im-
 pares. s. 7. iungo extrema insil. s. unitate cum septenario numero: et pueniunt
 mihi. 8. q. per tria multiplico q. sunt numerus medietatis portionum numeri
 paris minoris numero portionum progressiois accepte ppositis et pro-
 ueniunt mihi. 24. q. b. addo. 4. q. sunt medietas illius qd mihi p-
 uenit ex additioe extreorum insil: et pueniunt mihi. 28. summa totius pro-
 gressiois. Et ite in hac progressioe discotinuua. 2. 4. 6. 8. 10. 12. 14. c. c.
 portiones sunt ipares. s. 7. coniungo extrema insil. s. 2. et. 14. et pueniunt mi-
 hi. 16. q. multiplico per tria: q. sunt numerus medietatis portio-
 nis numeri paris minoris numero portionum progressiois accepte ppositis. et pue-
 niunt mihi. 48. q. b. addo. 8. q. sunt medietas illius qd mihi puenit
 ex additioe extreorum insil: et pueniunt mihi. 56. summa totius progressio-
 nis. Si vero pbare uelles utz opatio tua foret bona ul nemigas
 insil oes portiones progressiois tibi pposite: et ab eo qd ex tali ag-
 gregatioe tibi pueniet abicies. 9. quoties potis per me^m sup^o dic-
 tu. s. quoties ex additioe unius portiois cum alia excreset tibi numerus
 nouenarius uel maior ipsam abicias residuum tenendo siquid ta-
 le est. Et quod ultiate tibi remanet abiectis omnibus nouena-
 riis: siue illud idem sit aliquid siue cifra sit: et bn in memoria tene

quoniam idem tibi puenire d3 ex aggregatione omniuz figura
 rū dnotatiū sumā totū pgressiōis abiectis oib9 nonenariis 7 b9
 si bñ feceris: vbi gā: ut meli9 itelligas. h feci. 4. opatōes qe ui
 dere uolo si bñ facte sint. Et p9 d9 pria. Et adiūgo illi oēs portō
 nes illi9 pgressiōis d9 gb9 abiectis oib9 nouēariis remanet mibi
 ultiate. 3. q̄ i mēte teneo. Et uado ad nūez dnotatē sumā totū
 pgressiōis. Et oēs ipi9 figuras adiūicē addo 7 pueiūt mibi tria
 q̄ sunt tot quot fuerūt illa q̄ p9 i mēte tenebā: 7 sic opatō bona
 De scda vō opatōe adiūgo illi oēs portōes illi9 pgressiōis d9 g
 bus abiectis oib9 nouēariis remāent mibi ultiate. 6. q̄ i mēte te
 neo 7 uado ad nūez denotatē sumā totū pgressiōis 7 oēs ipi9
 figuras adiūicē addo: 7 pueiunt mibi sex q̄ sūt tot quot fuerunt
 illa q̄ p9 i mēte tenebā: 7 igit opatō bona. De tciā vō opatio
 ne sili adiūgo illi oēs portōes illi9 pgressiōis d9 gb9 abiectis oī
 bus nouēariis remāet mibi ultiate unitas: quā i mēte teneo: 7 u
 do ad nūez denotatē sumā totū pgressiōis: 7 oēs ipi9 figuras
 adiūicē addo d9 gb9 abiectis nouenariis ultiate remāet mibi unī
 tas: quā etiā p9 i mēte tenebā: 7 sic opatio bona. De. 4. vō ope
 ratōe sili adiūgo illi oēs portōes illi9 pgressiōis d9 gb9 abiectis
 oib9 nouēariis remanēt mibi ultiate. 2. q̄ i mēte teneo. Et uado
 ad nūez denotatē sumā totā pgressiōis: 7 oēs ipi9 figuras ad
 iūicē addo 7 remanēt mibi ultiate. 2: abiectis ab ipis oib9 noue
 nariis i^m q̄ etiā p9 i mēte tenebam: 7 ergo operatio bona:
 Et hec de octaua specie sufficiant.

Equi de nona 7 ultia spē q̄ radicū extrac
 tio noiat. Et q̄a talis radicū extractio i duo
 bus nūeris sine i duab9 manerieb9 nūeromz
 fieri bz. s. i nūeris q̄ dratis 7 i nūeris cubicis.
 p9 de extractōe radicū i q̄ dratis nūeris def
 minādo. Demū vō qlif tales radices i cubi
 cis nūeris extrahant sine repiant finalit hui operi applicabo.

Determinando igitur de radicibus extractione in quadratis numeris
 prius uidebimus quod nomen imitetur. scilicet quod sit numerus quadratus: quod radix
 eius: demum quod sit radice extrahere in numeris quadratis. ¶ Tunc igitur
 tunc quadratus est numerus resultans ex ductu alicuius numeri scilicet in semetipsum
 ¶ Radix vero numeri quadrati dicitur talis numerus qui in se scilicet ducitur: ut uer-
 bi gratia diceremus namque numerus nouenarius est numerus quadratus eo quod re-
 sultat ex ductu alicuius numeri ut ternarius scilicet in semetipsum: ut sic ter tria
 quod nouem constituunt: numerus vero ternarius radice habet numeri quadrati: scilicet noue-
 narii esse diceremus eo quod est ille numerus qui in se ducitur ex quo ductu resul-
 tat ille numerus quadratus. scilicet nouenarius. Et dicitur numerus quadratus quia diuisibilis
 scriptus per unitates habet omnia latera equalia ad modum superficiei quadrate:
 ¶ ut sic. ¶ Radice vero numeri quadrati extrahere est propositio alicuius
 numero radice eius si numerus quadratus sit uel maioris numeri quadrati
 sub ipso potestati: si numerus quadratus non sit inuenire. ¶ His vero sic decla-
 ratis ad operationes accedamus. Si ergo propositum tibi esset aliquis numerus a
 quo radice extrahere uelles: primo scribe decem numerum tale tibi propositum
 per figuras suas ante quas trabas unam uirgulam ante quam scribas radice nume-
 ri tibi propositi: quo facto uideas si figure numeri tibi propositi sunt pa-
 res uel impares: quoniam semper ante ultimum decem tuam incipe operationes. Sub ip-
 sa ergo ultima impari figura inueias unum numerum digitum ex quo ductum in se scilicet
 producat numerus qui subtrahat totum numerum suprapositum dicto numero
 digito: uel si non totum saltem quantum uicinus potest: quoniam nume-
 rum digitum scribas immediate ante uirgulam in directo ordinis
 figurarum numeri tibi propositi: et ipsum in se semel ducas. Et
 illud quod ex tali ductione provenit subtrahere a numero sibi su-
 praproposito et supra figuram uel figuras numeri sibi suprapositi le-
 niter cancellatam uel cancellatas scribe quod residuum est si aliquid
 remanserit facta subtractione: hoc facto hunc numerum digitum
 dupla: et quod ex tali duplicatione provenit pone sub figura imme-
 diate precedenti figuram sub qua prius inuenisti tuum digitum:
 nunc duplatum. Scias tamen quod si ex tali duplicatione numerus
 articulus uel compositus tibi proniceret debes primam figuram:

talis numeri sub predicta figura immediate pcedentib⁹ tē: scribere
et secundaz sinistrare subsequente figura sub qua pri⁹ inuenisti tuū
digitū: h⁹ igit⁹ facto sub p^{ri}ma figura añ duplatū iueias unū digi
tū ex c⁹ ductōe i duplatū resultet nūerus q subtrahat totū nūerū
suprapositū duplato: et si nō totū saltē quantū uicini⁹ pōt: et scribas
hūc nūerū digitū immediate añ aliū digitū quē p^{ri}us inuenisti et ipm
ducas in duplatū et qd inde p^{ri}ueit subtrahere a nūero supraposito
dicto nūero duplato p^{ri}mo^m p^{ri}us dictū. Itēz qz ipm nūerū digi
tū in se sēl ducas et qd inde p^{ri}ueit subtrahere a nūero tali digito in
p^{ri}mo^m supraposito p^{ri}mo^m etiā p^{ri}us dictū h⁹ factor: unū digitū ul
mo^m lūetū dupla et qd ex tali duplatōe p^{ri}ueit siue illud sit digit⁹ si
ue articulus siue nūerus p^{ri}posit⁹ scribas sub figura immediate p^{ri}ce
dētī figurā sub q⁹ p^{ri}us inuenisti tuū digitū ultio duplatū p^{ri}mo^m p^{ri}us
dictū: et p^{ri}mo^m duplatū āteriorāre dēs p^{ri} unicā figurā figura ul⁹ figur⁹
p^{ri}us duplatū rep^{ri}sentāte ul⁹ rep^{ri}ntatib⁹ leni⁹ cācellata ul⁹ cācellatis
Scias tū q⁹ si i āterioratōe talis duplati i loco ubi scribere dēres
duplatū: scriber⁹ etiā dēres aliquē articulū ultimi duplati si tale ul
simū duplatū fuiss⁹ articulus uel nūerus p^{ri}posit⁹: dēs illū duplatū
et illū articulū isil⁹: et qd inde p^{ri}ueit ei suo p^{ri}dicto loco scriber⁹ mō
sup^{ri}us dicto hoc facto sub p^{ri}ima figura añ h⁹ duplatū ultio iue
nire dēs unū digitū ex c⁹ ductōe in p^{ri}us duplata resultat nūer⁹ q
subtrahit totū nūerū suprapositū talibus duplatis: et si nō totū sal
tū quantum uicini⁹ potest: et ex cuius ductione in se semel re
sultat numerus qui postea subtrahit numerum suprapositum tali
nūero digito nūc inuenito: et si non totam saltim quantū uicini⁹
potest: et hūc digitū scribas ordinate ante alios digitos prius
inuentos: et ipam ducas in duplam: et quod inde p^{ri}ouenit subtra
he a numero supraposito dictis duplatis per modum prius dic
tū. Itēz qz dictū nūerū digitū in se semel ducas: et quod inde p^{ri}
uenit subtrahere a numero tali digito supraposito per modum p^{ri}us
dictū: hoc facto iterum dupla digitum tuum ultimo inuentum: et
postea p^{ri}osequere ad operatōz eodē modo quo in p^{ri}orib⁹ fecisti

et non desinas ab operatione tua donec sub prima figura numeri tibi, pposita iueneris unum digitum si ipsum inire possis de quo sit facies uti dicitur per b. Scias tamen quod si quando inire des aliquem digitum sub aliqua figura ipse non inire posses: des sebet immediate ante digitum vel digitos plus inire uel inire totam una cifra et postea ipsam duplicare et successive de ipsa agere omnia quod de numero digito operari debent. Et si scias quod quando sub aliqua figura inueis aliquem digitum ne obliuiscaris sub qua figura ipsum inire des sub ipsa facere unum punctum ad denotandum quod illa est figura sub qua inire des digitum. b. 9. toto completo: numerus qui est scriptus immediate ante vigulam in directo numeri tibi, ppositi est radix numeri tibi, ppositi: si numerus tibi, ppositus sit numerus quadratus: quod per pedem potes per b. quod aliquid remanet facta operatione: tunc numerus predictus qui est scriptus immediate ante vigulam est radix maxime quadrati numeri: sub numero tibi, pposito predicti: que si agnosceris velles dictam radicem multiplicare per semet ipsam: et quod inde pueniet erit talis maximus numerus quadratus sub numero tibi, pposito predicti. Et ut predicta magis intelligantur pono b. exemplum.

1	94717	
23	45678	1531
1	230061	
	3	

Si vero uideris velles ut per operationem tuam esset bona uel ne iuge isit omnis figurarum tue radices et abiectis omnibus nouenariis quod tibi remanet siue illud sit aliquid siue nihil: per seipsum multiplica

et quod ex tali multiplicatione prouenit si minus quam nouem sit in mente tene. Si vero nouem uel plus quam nouem sit abiectis cunctis nouenariis quod residuum est in mente tene siue illud sit aliquid siue nihil: quoniam si bene operatus es idem tibi remanere debet ex aggregatione omnium figurarum numeri tibi, ppositi adinice abiectis omnibus numeris nouenariis et hoc si facta operatione nihil tibi remansit. Si uero tibi aliquid remansisset facta operatione insimul addas omnes figuras numeri qui tibi remansit facta tua: et abiectis omnibus nouenariis quod tibi remanet siue illud sit aliquid siue nihil: Adde illi quod in mente tenebas: et quod ex tali additione prouenit. Si minus quam nouem sit in mente tene.

1. opus

Si uero nouem uel plus q̄ nouem sit abiectis nouenariis in mēte tene illud qđ residuū ē: siue illud sit aliqd siue nihil: qm̄ idē tibi remanē d3 ex additōe oīm figuraz nūeri tibi ppositi abiūcē abiectis oib⁹ nouenariis: ⁊ b⁹ si bñ opatus es. Et ut hoc meū in telligat: uolo uidere si opatō quā p exēplo posui sit bona uel ne ⁊ p⁹ addo oēs figuras mee radices adiūcē: ⁊ abiectis oib⁹ figuris nouenariis remāet mihi unitas: quā p seip⁹ ⁊ multiplicat: ⁊ puenit unitas: quā i mēte teneo: ⁊ addo simul oēs figuras nūeri q mihi remāsit: facta opatōe ⁊ abiectis oib⁹ nouenariis: remāet mihi septenarius quē addo unitati quā pns i mente tenebā: ⁊ ex tali additōe puenit mihi nūerus octonari⁹ quē in mēte teneo: ⁊ insimul addo oēs figuras nūeri mihi ppositi d quo abiectis oib⁹ nouenariis remāet nūerus octonarius eq̄lis nūero quem pns in mēte tenebā: ⁊ g⁹ opatio bona. Et hec de extractione radicum in numeris quadratis sufficiant.

De radicū extractōe seq̄ in numeris cubicis. ¶ Un p⁹ nōdēdū ē qđ sit nūerus cubic⁹. 2⁹ vō qđ sit ei⁹ radix. 3⁹ qđ sit radicē nūeri cubici extrahere. ¶ Nūerus cubic⁹ igit ē nūerus resultās ex ductu alicui⁹ nūeri bis i seip⁹ ul semel i suū qdratū: ut exēpli grā: dicerem⁹ enī nūez octonariū eē nūez cubicū: eo q refulat ex aliq⁹ nūero bis ducto in seipm ga binario ul semel i suū qdratū ut sic: bis duo bis q faciūt octo: uel bis qtuor qđ ē suū qdratū ⁊ pstituit similit octo. ¶ Radix vō nūeri cubici ē tal nūerus q sic in se ducit: ut duo: exēpli grā: dicunt eē radix isti⁹ nūeri cubici octo: eo q sunt ille nūerus ex cui⁹ ductu in seipm: bis resultat iste nūerus cubicus octo. ¶ Sciēdū tñ q ois radix nūmāi cubici etiā ē radix alicui⁹ nūeri qdrati. ¶ Radicē vō nūeri cubici extrahere: ē pposito aliq⁹ nūero radicē ip̄ius si nūerus cubic⁹ sit: uel maioris nūeri cubici sub ip̄o p̄cti si nūer⁹ cubic⁹ nō sit inuenire. Si ergo alicui⁹ nūeri tibi ppositi si nūerno cubico sit uel

maioris numeri cubici sub numero tibi pposito pntenti: si numer⁹
tibi pposit⁹ nuer⁹ cubic⁹ nō sit. radicē inire uis: scribe nūcrū tī
bī ppositū ordinate p suas dñas: añ q̄s trabas unā lineā: qm añ
illā scribēda erit radix p q̄ inueniēda laborabis. Quo facto sub
ultio mille⁹ nūeri tibi ppositi si ples millenarios bz: ul' sub pma
figura ip̄tus: si nullū millenariū hēat. uel sub illo millenario quē
bz: si solū unū bz: incipe opatōz mā z sub ip̄o inēias unū nūerunt
digitū: ex c⁹ ductu in seipm bis siue cubice siue sēl in suū q̄dratū
resultat qdā nuer⁹: q subtrahat totū nūex suprapositū: digito nūc
inēto: z si nō totū: salti quātū uicini⁹ pōr: z hūc nūex digitū scribe
imediate añ v̄gulā ī directo nūeri tibi ppositi z ip̄m ī se bis du-
cas: ul' sēl in suū q̄dratū siue cubice: z qd ex tali ductu pueit sub-
trahere a nūero supraposito dicto digito inēto: z cācellatis leuīf si-
guris suprapositis: scribe qd restat facta subtractiōe: si aliqd resi-
duū sit s tales figuras cācellatas: b⁹ facto: hūc ip̄m digitū ēpla z
qd ex tali ēplatōe pueit scribe sub figura scia añ figurā sub q̄ in-
uenisti digitū p̄us inēto si illud qd pueit ex tali ēplatōe sit nūeris
digit⁹. Si vō eēt nūeris articulus uel nūer⁹ pposit⁹: scribēda ē ci-
fra nūeri articuli uel ip̄ius nūeri ppositi sub tali figura: z sinistran-
dus ē articulus sub p̄xia figura sequēti: b⁹ facto: inēias nūeruz
digitū sub p̄xia figura añ b⁹ ēplatū q digit⁹ isil' cū digito p̄us in-
uento ductus in ēplatū demū siue digito p̄us inuento ductus in p-
ductū: subtrahat totū suprapositū ip̄i ēplato: z si nō totū: salti quā-
tū uicini⁹ pōr: z q etiā duct⁹ in seipm bis siue cubice uel semel in
suū q̄dratū subtrahat totū suprapositū sibi quātū utinius potest:
z hūc digitū scribas añ aliū p̄us inēto z opare: z subtrahas ut
p̄us de alio digito inēto p̄us opat⁹ fuisti: b⁹ facto: itez ēpladus
ē talis digitus nūero ultio inuentus: z qd ex tali ēplatōe pueit po-
nēdū ē sub p̄xia figura scia añ figurā sub q̄ inuenisti digitū: nūc
ultio p modū p̄us dictū: z anteriorādū ē p̄us ēplatū p duas figu-
ras: quo facto imediate añ hoc ēplatū ulimū inueniēdus est unus
digitus qui cū digitis p̄us inuentis ductus in p̄us ēplato: demuz

sine illis digitis ductus in pductuz: subtrahat totuz suprapositum
istis eplatis n̄ i quātū uicini⁹ pōt. Et postea duc⁹ in se bis n̄ sel
in suū q̄orātū subtrahat totū suprapositū sibi uel quātū uicini⁹ pōt
et hūc digituz scribas immediate aī illos p̄us inuētos et p̄seq̄re in
opatōe tua ut p̄us de aliis digitis fecisti: et breuē a tua opatōe
tali mō suprascripto ordinata nō desinas donec inueis sub prima
figura numeri tibi p̄positi unū digitū si ip̄m inueire poteris d̄ q̄
sūt agas uti de p̄onib⁹. Scias tam q̄ q̄n sub aliq̄ figura ūgeri tibi
p̄positi inueis aliquē digitū ne obliuiscaris figure sub q̄ talem
digitū inueisti ponere potes sub tali figura unū p̄uctū. Itē scias
q̄ q̄n sub aliq̄ figura inueire dēs unū digitū: et ip̄m inueire nō po
tes: dēs cū s̄ scribere immediate aī digitū uel digitos p̄us inuen
tos: et de ip̄a agere talē q̄lī de digitis p̄onib⁹ opat⁹ es. Item
scias q̄ q̄n in anterioratōe eplati in loco ubi scribere dēs eplatus
scribere etiā dēres aliquē articulū alteri⁹ eplati p̄cedētis: si tale e
platu fuisse nūerus articulus uel nūerus completus: debes illud
eplatu et illū articulū insimul addere et q̄d inde p̄uenit in suo pre
dicto loco scribere mō sup̄ius dicto. Item scias q̄ q̄n multipli
cas aliq̄ eplatu uel aliqua eplata p̄ aliquē digitū inuētū cū digi
to p̄us inuento uel digitis p̄us inuentis: dēs uti digito immediate
sequēti digitū ultio inuentum p̄ uno articuloz p̄ncipaliū q̄ sūt cū
articuli infra centū et 3° digito sequēti post digitū ultimo inuentuz
p̄ cētenariis: et quarto p̄ millenariis et sic ultra: b^o igit̄ tecto p̄ple
to: nūerus q̄ ē script⁹ immediate aī v̄gulā in directo nūeri tibi pro
positi est radix numeri tibi propositi. si numerus tibi propositus
sit numerus cubicus: quod perpēdere potes per hoc quod nihil
tibi remanet facta tota operatione: Si v̄o nūerus tibi propositus
non est numerus cubicus quod perpēdere potes per hoc quod
aliquid tibi remanet facta operatione tota: tunc numerus predic
tus qui est scriptus immediate ante v̄rgulam est radix maxi
meri cubici sub numero tibi p̄posito contenti: quem si cognoscer
is: multiplica predictam radicem: et quod ex tali multiplicatiōe

provenit est predictus maximus numerus cubicus sub numero ti
bi pposito contentus: et ut predicta magis clara sint pono h^o exemplū

257

17 38944

258 085576

987654321995

27297

inferi^o. ¶ Si autē vidē nūc d^o op^o
tione tua si bona sit vel ne: iungas
oēs figuras tue radicis simul et ab
iectis oib⁹ novenariis: i mēte tene
qđ tibi restat sine illud aliqd sit sū

nihil: qđ facto multiplica illud p semetipm: et illud qđ ex tali mlti
plicatōe abiectis oibus novenariis si aliq novenariū ibi eēnt vel
ipm met qđ ex tali multiplicatōe tibi pueit si ibi nullus erat no
venari^o p illud qđ pū in mente tenebas multiplica: et qđ ex tali
multiplicatōe tibi pueit abiectis oibus novenariis si ibi aliq no
venariū sint vel ipm met qđ tibi pueit si ibi nullus novenari^o sit
sine illud qđ tibi pueit sit aliqd sine nihil in mēte tene qm si beñ
opatus es idem tibi remanere debet ex additōe oīm figurarū
nūeri tibi ppositi adinvicē abiectis oibus novenariis: et h^o si fac
ta opatōe tua nihil tibi remāsit. Si vō facta opatōe aliqd tibi re
mansisset addas insimul oīes figuras nūeri qui tibi remāsit: et
qđ de tali additōe tibi remanet abiectis oibus novenariis siue
illud sit aliqd siue nihil addas illi qđ pū in mente tenebas: et qđ
ex tali additōe tibi pueit abiectis oib⁹ novenariis si ibi aliq no
venariū sint: vel ipsuz met quod ex tali additōe tibi provenit si
ibi nullus novenariū sit in mente tene: siue illud sit aliqd siue:
illud sit nihil: quoniam idem tibi remanere debet ex aggregati
one omnium figurarum numeri tibi ppositi adinvicem abiectis
omnibus novenariis: et hoc si bene operatus es: verbi gratia ut
hoc melius intelligatur volo niderē si operatio quam pro exem
plo posui sit bona: et coniungo omnes figuras radicis mee: et de
eo quod mihi provenit ex tali coniunctione abiectis omnib⁹ no
venariis: remanet mihi nūer⁹ gnarius: quē per seipm multiplico
et provenit mihi unus numerus. s. 25. a quo proiectis omnib⁹ no
venariis remanent mihi. 7. quē per binariū quē prius in mēte

tenbam multiplico: et provenit mihi unus numerus. scilicet 5. a quo
abiectionis omnibus novenariis remanent. 8. que ultimate in men-
te teneo: et quia aliquid mihi remansit facta operatione: figuras
omnes numeri qui mihi remansit adinvicem coniungo et proveit
mihi unus numerus de quo abiectionis omnibus novenariis: ultia
te remanet. mihi unitas quam addo numero quem prius in me-
te teneo: et provenit mihi numerus novenarius: quo prolecto re-
manet mihi cifra que etiam mihi remanet ex aggregatione om-
nium figurarum numeri prepositi abiectionis omnibus novenariis
et igitur operatio bona: Scias tamen quod omnes probationes que
superius posite sunt ad probandum operationes supradictas so-
lum tenent: quando numeri sunt eiusdem denominationis: ubi vo-
luntarum essent denominationum: oportet uti probationibus po-
sit in algorismo de integris Johannis de sacro buscho. scilicet: pro-
bare additionem per subtractionem: et contra: mediationem per
duplicationem et contra: multiplicationem per divisionem et eo.
et sic de aliis. ¶ Et hec de radicū extractione in cubicis nume-
ris ac de totali tractatu: per Prosdocimum de beldamandis &
Padua. Anno domini. i 460. Die decima Junii compila-
ta sufficiant. Volentibus alium modū operandi in hac arte quā
istū: studeant se exercere i algorismo. Johannis de sacro busto.

Presentationis minuciarum vulgarium et phibicarum proponere modum instituit: quia in fractione duo sunt numeri. scilicet numerus numerus et numerus denominator. Unde eo modo scire quod sit numerus numerus et quod numerus denominator. Deinde quod fractiones vulgares et quod phibice: et demum dicam quod quilibet repñtant et scribatur.

De primo sciendum quod numerus numerus est ille in quo toties est unitas quot partes integri volumus repñtare. Si numerus denominator est ille in quo toties est unitas quoties pars denominator est in suo toto. De secundo sciendum quod fractiones vulgares dicuntur quod a partibus numeralibus vulgaribus uniformiter per ordines numerantur: ut medietas a duobus scia a tribus: quarta a quatuor. et sic deinceps. Unde circiter vero minucie sunt quod ad sua integra per sexagenariam divisionem referuntur: ut gradus duodecim iterum: et dividit in 60. minuta: minutum in 60. scda: scda in 60. tertia etc. De tertio principali sciendum quod minucie vulgares taliter repñtantur quod numerus denominator scribitur inferius et numerator superius: ut si volumus scribere 4. septimas sic scribimus $\frac{4}{7}$. Ad iuncte vero phibice taliter repñtantur 6^m quod per sui loci dñas indicat: solus ei numerator scribitur et locus per denominator tenet: ubi gra: sicut. 2. signa. 5. gradus. 3. minuta. 5. scda. 3. quarta. 6^m ei locus est locus signorum. 2° est locus graduum. 3° minutorum 4° secundorum: et sic deinceps procedendo a sinistris versus dextrum.

Quando reductionis minuciarum vulgarium dissimulatio de notatione ad eandem denominationem dñez et modum seu totis integrorum ad mincias et e converso subiungere reducemus mincias dissimulatas denominationum vulgarium ad eandem denominationem dñez taliter multiplicabimus numeratorē unius per denominatorē alterius: et producit erit denominator dñus: ut si vellemus reducere $\frac{4}{7}$ et $\frac{5}{9}$ ad eandem denominationem dñez. multiplicemus 5. 9 est denominator scde fractionis per 4. 9 est denominator pre fractionis: et producit: 20. 9 est denominator utriusque minucie. Si si uolueris scire quot vigesime sint in tribus quartis: quod est prima mincia et quot in duobus quintis quod est scda mincia: multiplica denominatorē

scde minucie. s. q̄nte p̄ numeratione p̄me. s. scie. 7. puenient. 15. 7.
 tot vigesime sunt in. 4. 7. multiplica denominatorem p̄ie. s. 4. p̄
 denoiatorem scde. s. duo: 7. pueniet tot vigesime quot sunt in du
 abus q̄tis. Si uero p̄les minucias dissimiliū denoiatō^m ad eā
 dē denominatōz uelles reducē. p̄io expedias te de duab^{us} p̄mis
 6^m q̄ dictū ē: 7. postea de cōi denoiatore ultimo pueniete due
 in q̄rtā minuciam 7. deinceps quousqz oīns minucias diuerse d̄
 noiātōis ad eandē reduceris: ut si uolum⁹ reducere ad eandē
 denoiatōz. $\frac{3}{4}$. $\frac{4}{5}$. ducamus denominatorem p̄me in denoiato
 rem scde. s. 3. in. 4. 7. pueniet tibi. 12. qui ē denoiator cōis dua
 rū p̄max minuciaz quē. 12. denoiatorē duaz p̄max due in. 5. 7.
 pueniet. 60. qui ē denoiator cōis oīm triū minuciaz. Et ita fa
 cias si haberes plures minucias diuerfaz denoiatō^m: ga licet ha
 beas plures minucias diuerse denoiatōis: 7. sint aliq̄ uni⁹ 7. eius
 dē denoiatōis: nō tamē debēt reduci p̄ modū dictū: nisi ille que
 sunt diuerse denoiatōis 7. sic. $\frac{3}{4}$. $\frac{4}{5}$. $\frac{5}{6}$. habent pro denominatore
 cōi. 60. posses tamē si uelles reducere ac si omnes eēnt diuerse
 denoiatōis. Si vō uelles scire quot de illis sexagesimis sicut in q̄
 libet minucia diuide. 60. per denoiatorē cuiuslibz minucie 7. nūe
 rū quotiēs multiplica per nūeratorē 7. habebis p̄positū: ut si diui
 seris. 60. qui ē denoiator cōis oīm p̄. 3. qui ē denoiator p̄ie min
 cie. puenient. 20. quē multiplica p̄ nūeratorē. s. 2. qui ē nūerator
 p̄me minucie: 7. erunt. 40. et tot sexagesime sunt in p̄ia minucia
 s. in duabus scis: et itez. 60. diuide p̄. 4. qui est denoiator scde
 minucie: et pueniet. 15. que multiplica p̄. 2. qui est nūerator scde
 minucie. et puenient. 30. et tot sexagesime sunt in duabus quātis
 que sunt minucia secūda. Et diuide itez. 60. per. 5. qui ē denoi
 ator scie minucie et pueniet. 12. que multiplica p̄. 2. qui ē nomi
 nator scie minucie et puenient. 24. et tot sexagesime sunt in tri
 bus q̄tis. s. in scia minucia. **C** Ad minucias vō minuciaz reduc
 ces ad minucias simplices sic multiplica denoiatores. s. unū per
 aliū. s. p̄mū p̄ 2^m et in eo quod pueiet duc 3^m si babes terciū

Et itez in id quod pueniet: duc quartum: et sic de ceteris: vbi
 gra: volo reducere etiam pte q̄rte ptis unius medietatis ad eā
 de denoiatoz p̄uez multiplico 2 p. 4. et fiūt. 8. et itez multiplico
 8. p. 3. et fiūt. 24. qui ē denoiator cois et factū ē. Si aut volueris
 scire quot de ista denoiatōe cois sint in istis minuciis minuciaruz
 multiplica nūeratozem p̄ime p nūeratozē scōe: et in eo q̄ pueit
 duc nūeratozē. 30. 7 in eo q̄ pueit: duc nūeratozē q̄rte: et sic d
 aliis: 7 illud quod ultio pueit: erit nūerator cois nūerans: quo
 tiēs denoiator in minuciis minuciaruz p̄positus sit cōtent⁹: et sic
 facies in nūeratoribus a p̄mo usqz ad ultimū: et nūerus q̄ puei
 et ex ultima multiplicatōe denoiabit a denominatore. s. p̄mo in
 uento: et si uis agas sic aliē inuento denominatore cois ut prius
 diuide denoiatozē coisem per denoiatozē ultimū et numeruz
 quotiētē multiplica per eius nūeratozem: et quod puenit diui
 de per denominatozē p̄ultimū: et nūez quotiētes multiplica per
 ei⁹ nūeratozē: et sic ultra si plures sint nūeratores et denoiate res
 et quod ex ultima multiplicatiōe prouenit est nūerator com
 munis minuciarum simplicium ad quas reducte sunt minucie mi
 nuciarum. ¶ Hic est notandum de fractionibus fractionum
 quod in additione. Subtractione 7c. Eodem modo est facien
 dum sicut dicetur de aliis: dum essent reducte ad fractiones sim
 plices. ¶ Si autem fractiones maiores uelles reducere ad mi
 nores: duc nūeratozem in aliquem numerum alium a denomi
 natore quicunqz fuerit: et similiter duc denominatozem in eundē
 et quid ex ductu nūeratoris in illum prouenit erit nūeratoz
 Et quid de ductu denominatoris in eundem prouenit: est de
 noinatio: 7 sc̄m est vbi gra: in ēbus q̄rtis: duc. 3. in nūez ali
 quem sit. 3. gra: exempli et. 4. in. 3. 7 erit nūeratio. nouem et
 denominator. 12. que. 12. ualent tantum quantū. 4. 3 impossibile
 est reducere minucias subtiliores ad gressiores: quando nūer⁹
 numerans et numerus denominans sunt primi et incompoti si
 cut essent. 9. et. 8. quia sunt in sua proportiōe mīme. s. sexgectaua.

et ista reductio fit diuidendo nūerū nūerantez: et nūerū denoiante
 p̄ maxia eoz mēsurā: sicut. iz. et. 16. diuidē: p. 4. q̄ ē eoz cōis
 maxia mēsurā et p̄ueient. 3. et. 4. et tūc dicā q̄. 4. ualēt. 16. redu-
 ces miucias subtiliores ad magis grossas cū fuerit iūicātes: ut
 20. diuidē: uel sepando. 9. i. 4. et. 5. q̄. 4. et. 5. sunt aliq̄. ties i. 20
 et tūc diuide. 20. i. 4. et erit nūer⁹ q̄. tiēs. 5. et sūr. 5. m. 5. et erit. 5. et
 iterū diuide. 20. p. 5. et sit q̄ter: et sūr diuide. 4. m. 4. et hēbis sic
 q̄ tūc ualēt. 20. quātū. 5. et. 4. Integra q̄q̄z reduces ad miuci-
 as vulgares alic⁹ denoiatōis date: sic datā denoiatōz mltiplices
 p̄ nūerū itegroz: et pductū facies denūeratorē et noiātōz mini-
 cie fac denoiatorē: ut si. 4. itegra uelles reducē ad q̄ntas: multi-
 plicabis. 4. p̄ 5. et erūt. 20. et sic. 4. itegre erūt. 5. ¶ Si miucias vo-
 vulgares eoz ad itegra reducem⁹ diuidē: nūeratorē p̄ denoiatōz
 et nūer⁹ q̄. tiēs ē nūer⁹ itegroz i p̄dictis miuciis p̄tētoz. Si uero
 aliqd sit residuū qd nō possit diuidi sunt miucie unī itegre q̄ nō
 p̄nt unū itegz p̄ficere q̄ ita se h̄nt ad itegz sicut noiator ad de-
 noiatorē: ut. 7. uelis reducere ad itegz: diuidam⁹. 37. q̄ ē nūera-
 tor p. 7. q̄ ē denoiator: et ē nūer⁹ q̄. tiēs. 5. et remanet. 7. q̄ nō p̄nt
 itegz p̄ficere: q̄ ita se h̄nt ad itegz sicut. 2. q̄ ē nūerator se h̄z ad
 7. q̄ ē denoiator. ¶ Nōndū h̄ q̄ nūer⁹ nūerās semp accipit ad
 iectine: et nūerus denoians substātine. ¶ Integra q̄cūq̄z uolue-
 ris ad miucias p̄blicas quascūq̄z sic reduces: multiplica nume-
 rū itegz per. 60. et que peruenient erunt minucia: que minucia
 si uolueris reducere ad sc̄da: mltiplicabis p. 60. et sient sc̄da que
 etia sc̄da si multiplicabis per. 60. sient sc̄cia: et sic deinceps: ut si
 duo itegra uelis reducere ad minuta: multiplica duo per. 60. et
 erunt. i. 20. que centum et nīginti si uelis reducere ad sc̄da p. 60.
 mltiplicabis: et p̄ueiēt. 700. sc̄da. q̄. 700. sc̄da mltiplicabis p. 60
 et h̄: si uolueris reducē ad sc̄cia: et p̄ueient. 432000. et sic i infī-
 nitū. Sciēdū tū q̄ de quolibz integro poteris facere minucias iñ
 astronoia: tam gradus dicunt itegra: et post gradus ueniunt mi-
 nucia: si q̄ tū p̄cedūt grad⁹. vñ si uolum⁹ reducē aliq̄ si q̄ ad q̄ dñs

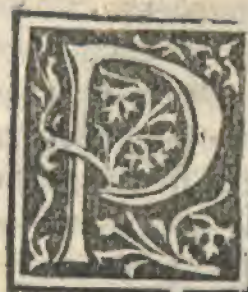
num quodlibet signu3 naleat. 30. gradus multiplicabim⁹ nūez sig
 noz p. 30. 7 nūer⁹ pduc⁹ ē nūer⁹ gduū i ppositis signis pteco
 rū: 7 sic duo signa ualēt. 60 gdu3: 7 tria signa ualēt. 90. gdu3. Si
 vō bērem⁹ signa. gdu⁹. miuta. 7. 2. q̄ uellem⁹ reducē ad fcia: ul̄ g
 dus tñ 7 miuta: 7 scda ul̄ minuta: 7 scda tñ: q̄a idē e modus. p^o
 reducām⁹ signa ad gdu3 multiplicādo nūez signoz p. 30. 7 cum
 eo qd̄ pueiet addam⁹ nūez gduū q̄ erat p^o signa 7 pueient gra
 d⁹: q^o s li uellem⁹ reducē ad miuta multiplicabim⁹ p. 60. addēdo
 nūez miutoz q̄ erāt p^o signa 7 gradus 7 pueiēt miuta itez ea
 multiplicabim⁹ p. 60. addēdo nūez scdoz q̄ erāt p^o signa: gdu⁹: 7
 miuta 7 pueient scda. Itēz ea multiplicabi⁹ p. 60. addēda fcia
 pueiēt fcia: 7 sic d̄ qb⁹ cūq3 minci3 pposit⁹ pbiē3 faciēdū ē. pbi
 cas mincias e3 ad itēgra fducē⁹. s. nūerato⁹ ē diuidēdo p. 60. 7
 itēz nūez quotiēs p. 60. dēm⁹ diuidei 7 etiā h^o facias totiēs q^o
 usq3 puenit ad itēgra. Si vō aliqd̄ remāeat p^o quālib3 diuisione
 p. 60. nō dēm⁹ h̄ abicē: s3 i suis locis notare ut scias dicere quot
 itēgra miuta: scda: fcia: ualeāt mincie i pncipio date: vbi ḡia: ut si
 4 3 2 5 7 9. fcia uolum⁹ reducē ad itēgra. p^o reducām⁹ ad se
 cūda diuidēdo p. 60. 7 pueient i nūero quotiēs. 7 2 0 9: scda di
 uidem⁹ p. 60. 7 pueient i nūero q^o tiēs. i 2 0. miuta 7 remāent 9
 scda q̄ scribat̄ añ fcia p^o fuata: 7 itēz. 20. miuta diuidāt p. 60
 7 pueient i nūero q^o tiēs 7 itēgra. s. 7 gradus i astronoia et re
 manet. 0. q̄ scribat̄ añ scda p̄us fuata ul̄i⁹ añ minuta scribant̄
 7 gradus resultātes i nūero quotiēs sit. s. grad⁹ 7 minuta 0. scda
 9: fcia. 39. Dicamus g^o q̄ 4 3 2 5 7 9: fcia pstituant duos gra
 dus: minuta. 0. scda 9 fcia. 39. Si uero uelles reducē nūez plu
 rū graduū q̄3: 30 ad signa diuidam⁹ nūez graduū p. 30. 7 nūer⁹
 quotiēs erit signa: 7 si sit aliquid residuū erūt gradus q̄ fuerūt in
 loco suo. Nō tñ q̄ q̄ncūq3 puenierit nobis p̄es. 360 gdu3 q̄ ē
 nūer⁹ gduū toti⁹ circuli sēp abiciam⁹. 360. 7 residuū fuerit etiā3
 si plura signa q̄3 duodecim proueniunt. abiciamus duodecim: 7
 residuum seruetur.

M dum additionis in minucis pposite si fue
rūt minucie vulgares ei⁹ de dnoiatōis addim⁹
nūeratores uni⁹ cū nūeratore alius: dnoiatō
ne nō mutata et factū ē: ut si uellem⁹ addere. 4
cū. 4. addam⁹. 3. cū. 5. et erūt. 8. et sūt. 8. Si uo
fuerit diuerse denoiatōis: reducāt ad eadē d
noiatōz coiez p capitulū pcedēs: et scias tūc quot ptes qlibz nūe
rator d dnoiatōe cōi obtineat p pcedēs caplin: et totū istū nūerū
adde sūt: et factū ē. Si uo eēnt ples minucie q̄. 3. et eēnt ei⁹ de dno
miatōis: adde nūeratores oēs adinice: et factū ē. Si uo fuerit di
uerse dnoiatōis: fducas oēs ad dnoiatōz nūez: et scias quot ptes
qlibz nūerato d dnoiatōe cōi obtinebit p pcedēs: et to^m illū nūerū
adinice adde ut p⁹ dictū ē. **P**hice uo minucie addant^r ut itegra
s addant^r adinice illā q̄ sūt ei⁹ de dnoiatōis: ut minuta minut⁹: scda
scdis: tcia tciis: et dēm⁹ icipe a minut⁹ subtiliorib⁹ vsq⁹ sinistrā pro
cedē: et q⁹ tiēs ex additōe excresecāt. 60. totiēs adde unitatē min
cie pcedēti: et i fidū qd erit min⁹. 60. stet i loco suo: et h⁹ i addi
tōe c⁹ libz minucie p⁹ hice ē obfuādū: et sēp quotiēs ex additōe qd⁹
excresecūt. 30. totiēs unitas addēda ē sigis pcedētib⁹: et iste mod⁹
ut p⁹ lūm⁹ fua⁹ i astronoia. **E**odē mō sic addit^r i minucis t⁹poris:
s i addēdo horas adinice si excresecūt. 24. q̄a dies dimidit i. 24
horas: et hora i. 60. minuta. adde tūc dieb⁹ unitatē: et residū stat i
loco suo potes tū si uoluer⁹ minucias p⁹ blicas diuerse denomi
nationis reducere ad eadēz denominatiōē cōiez et postea adini
cem addere post uero additōez reduces ad grossiorē minuciam
p pcedēs. Si uero haberes signa q̄dus minuta secūda et sic de
inceps et iterū alia signa grad⁹ et minuta et secūda. **E**t itez 3⁹ alia
et itez quarto alia scribes eo ordine q⁹ hēs unū sub alio qdlibz
sub suo genere et icipe addere a subtiliorib⁹ ut dictūz est et quoci
ens ex additōe eorum pueniēt. 60. ad unitatem cum minucis
immediate grossioribus et fac eodē modo de aliis addēdo oēs
quotquot sunt uni⁹ denominatiōis adinice 2^m regulā pcedēz

Propositas minucias ab aliis minuciis subtra-
 here: si fuerit minucie vulgares ei⁹ de denoia-
 tiōis: subtrahere nūeratore pposite minucie sub-
 trahēde a nūeratore illi⁹ a q^o d³ fieri subtrac-
 tio: et factū ē: pōt ei mior a maiori subtrahi: et
 eqli ab eqli: maior aut a miori nequa q^s. vñ
 scias q^d denoiatō nō mutat p^o subtracōz: ut si
 uis subtrahere. i. z. ab. i. z. remāent. i. z. Et si minucie nō fuerit eius-
 de denoiatōis: reduc eas ad eādē denoiatōz cōmūem. Deinde scias
 q^d p secūda h⁹ quātū obtineat minucia subtrahēda d denoiatōe
 coi: et quātū minucia a q^o d³ fieri subtracō: et tūc fac ut p^{us}. s. sub-
 trahēdo nūez q^o nēs minucie subtrahēde a nūero quotiēte min-
 cie a q^o d³ fieri subtracō: et factū ē: et si uoluēs ples minucias di-
 uerse denominationis subtrahere ab una uel pluribus diuerse d
 noiatiōis tunc tam minucie subtrahēde q^s minucie a q^o d³ fieri sub-
 tracō reducant ad unā denoiatōz cōmūem p^o z^m h⁹. Deinde sciēdum
 quātū minucie subtrahēde hñt d denoiatore coi: et eodē mō quātūz
 hñt minucie a quibus d³ fieri subtracō: et tūc fiat subtracō ut
 p^{us}. **¶** Minucias phicas ei⁹ de denoiatiōis sic subtrahere ut integra
 s³ subtrahere minuta a minutis: scōa a scōis: et sic d aliis. Si vō uelli s
 subtrahē minucias dissiliū denoiatō^m aduicē: ut scōa a minut^s f dñe
 minuta ad scōa: uel saltem de minutis accipe tot minuta a quibus
 post reductionem a secūda possit fieri subtracō: et ita faciendū
 est in aliis. Si uero integra minuta secūda et tertia fuerint pposi-
 ta a quibus debet fieri subtracō integroz minutorum: et sic de
 aliis: pmo ista integra minuta et secūda et tertia a qbus debz fieri
 subtracō scribantur: deinde scribatur numerus qui debet subtra-
 hi: ita q^d quilibet scribatur sub suo genere. s. integra sub integris:
 minuta sub minutis: secūda sub secundis zc. et tūc est incipien-
 dum a subtiliori minucia q^o subtrahat a sibi supraposita si poterit
 id est si supraposit⁹ nūerus fuerit maior: si aut nō: unitas minuef
 a fractōe gressiori imediate pcedēti si pōt que ualet. 60. respectu

Si autem mutuari non possit ab inmediate precedenti: quia ibi
 forte est. 0. mutuet unitas ab anteriori fractoe: et in reuertedo de
 mitet. 59. loco. 0. quia ualebit. 60. respectu. 0. et sexagesima unita
 tem ulterius porta que ualeat. 60. respectu illius a quo debet fieri
 subtractio: et tunc ab illis. 60. et a numero a quo debet fieri subtractio
 subtrahere nūez. pposituz: et residuū stet loco suo. Eodem mō fa
 ciendū ē in loco pmo fractionis gressiens minucie precedentis: et i
 scdo precedenti: similis cum 3: et sic de aliis si inueniat. 0. a qua debet
 mutuari unitas: quia pcedendū est ulterius semp quousqz inuei
 at nūerus a quo possit mutuari unitas: et redeūdo in quolibz lo
 co. b. diuidendū ē. 50. sicut dictum ē. Intellige tam q illa unitas
 mutuata nō ualeat. 60. respectu pcedētis nisi minuet a minucia p
 cedēte denotatōis diuerse: sicut si scda nō pnt subtrahi a scdis debet
 mutuari unitas a minuciis q unitas ualeat. 60. respectu illoz sic dic
 tū ē: et ut uisuz ē p^o h^o. Si uo uelis subtrahere scda a scdis: et p^{ia}
 figura nō possit subtrahi a p^{ia} figura sibi supraposita: tunc debet mu
 tuari unitas a scda figura pcedente duorum supiorum q so^m ua
 let. 10. respectu pcedētis: et sic de aliis s^m ordiez datū i algorismo.
 Sitr itelligendū ē q aliqui gradus q sunt inferiores q sunt integra:
 nō pnt subtrahi a gradib⁹ supiorib⁹: qa forte ē cifra ibi uel eoz nu
 mer⁹ ē minor. et tunc mutua unitatē i signis: q unitas ualeat. 30. respe
 ctu graduū: cū qdlibet signū ualeat. 30. gradus. Et si sit si mutuādo
 unitatē pueiem⁹ usqz ad integra sicut dictū ē p^{us} usqz ad gradus
 et inueiat cifra. Oportet tū scire usqz ad integra. s. signa et ibi mutua
 re unitatē mutuata i loco gduū: debet dimitte nūez. 29. deinde loco
 singlax minuciaz. 99. sitr faciendū ē i minucis ipoz: ut si horas
 uellem⁹ ab aliis hōis subtrahere et nō possem⁹: tunc debet mutuare uni
 tatē a dieb⁹ q unitas ualeat. 24. horas q^s horas addim⁹ cū hōis
 a q^b debet fieri subtractio: et tunc a pueiente subtraham⁹ qd subtra
 hēdū erat. Sitr facerem⁹ si opōteret mutuare unitatē ab horis et
 nō possem⁹ qa loco horaz eet cifra trāsire⁹ usqz ad dies et re
 deūdo i loco horaz dimitterē⁹. 23. i hōis: et. 59. i minutis horaz

quia sicut signis; v3. 30. ita dies valet. 24. horas; et sicut gradus sunt integrata hore sunt integra. ¶ Hic est notandum quod multo cius in astronomia precipit subtrahere tales nūez gradū a tā li et nisi tali modo conditiones oportet facere sic numerus superior aut est maior aut minor; si sit minor oportet addere cum eo. 360 i. gradus aut. iz. signa; et tunc a numero proueniēte fiat subtractio ut predictum est. Est autem intelligendum quod si in numero a quo debet fieri subtractio sint signa; gradus. et minuta aut quicquid numerus diuersarum denominationum et etiam sit in numero quod debet subtrahi possumus reducere totum ad eandem denominationem per 2^m huius et deinde subtrahere aliquantulum diffuere locutus sum de ista specie quia sepiissime occurrit in astronomia

Propositas vero minucias duplicare scias quod eo de modo sit duplicatio sicut additio cum nihil aliud sit quam duos numeros equales sibi in se addere. Unde in fractionibus vulgaribus duplica numeratorem denominatorem non mutato uel adde numeratorem sibi ipsi denominatore si mutato et est factum illud negotium in phisicis vero dictum est sicut in additione et sicut factum est: illud est negociandum.

¶ Numerum propositum mediare in vulgaribus minuciis: media numeratorem denominatorem non mutato: et est factum. Sed in phisicis si fuerint reducte ad eandem denominationem fac sicut in integris. Si vero non sint reducte ad eandem denominationem: tunc incipe a subtiliori minucia: et si sit sub numero pari facias sicut dictum est in integris. Si vero sit sub numero impari loco illius imparis poste medietatem numeri proximi parisi sub illo impari contenti et de unitate facias. 60. quorum imedietatem. s. 30. pone in loco proximo versus dextram: deinde minucias antecedentes medias sicut dictum

est: sed si sunt sub numero impari: medietatem imparis. s. 30 addas cum minucis immediate sequentibus seu in loco immediate sequenti versus dexteram si forte ibi esset cifra. In mediando vero signa: si sint sub numero impari: de ista imparitate accipias. 15. q̄ sūt medietas. 30. et adde tamen gradibus sequentibus. In mediando tamen dies: de die impari accipias medietatem. s. 12. horas: et adde cum horis sequentibus.

Dabimus minucis propositis unam per alias multiplicare. In vulgaribus enim minucis. numeratorem unius per numeratorem alterius multiplica: et productum facias numeratorem. Et eodem modo denominatores unus per denominatorem alterius multiplica et productum facias denominatorem: et sic multiplicabis. 5. per. 7. prouenient. 35. Si uero minucie fuerint minucie minuciarum reduc eas ad minucias simplices per secundum huius: et tunc fac ut dictum est. Et eodem modo fac in aliis speciebus. ¶ Si uero uolueris integra multiplicare per minucias: numerum integrorum multiplica per numerum minuciarum et proueniant minucie eiusdem denominationis: ut si uelis multiplicare scia integra per. 5. multiplicabis. 3. per. 4. et prouenient tibi. 12. q̄ numerus productus est numerator stante denominatione principali. et sic habebis. 5. Si uero in numero multiplicante fuerint integra et fractiones aut in numero multiplicando: reduc integra ad fractiones seu minucias eiusdem denominationis: et adde cum istis minucis reductis: minucias quas prius habebas: et deinde productum multiplica per numerum aliarum minuciarum. Si uero in unoquoque sint minucie et integra: reduc minucias numeri multiplicandi ad minucias similis denominationis: et adde cum minucis minucias quas habebas. Eodem modo fit de numero multiplicante et suis minucis et deinde multiplica minucias per minucias 6^m q̄ dictum est in principio huius capituli: uerbi gratia:

uolo multiplicare duo integra 7.4 . p. duo integra 7.3 . reduco p.
 duo integra ad qrtas p 2^m b⁹ 7 pueniūt. 8 . qb⁹ addā. 4 . q erūt
 cū integris 7 erūt. 10 . sū rēduca et integra ad fcias 7 erūt. 6 . qbus
 addā. 3 . q erāt cū integris: 7 erūt. 8 . deide mltiplicabo. 4 . p. 3 . 7 p
 ueient. 12 . que facias denoiatorē: 7 . 10 . p. 8 . 7 pueient. 80 . que fa
 cias nūeratorē 7 bēbis. 12 . q s reduc ad integra p 2^m b⁹: 7 bēbis.
 q ualēt. 6 : integra 7 . 12 . q sunt ptes integri. ¶ Hic ē nōndū q q^o
 tiēscūq; post multiplicatōz pueiet magn⁹ nūer⁹ mīuciaz debes
 ea reducere ad integra p^m q dictū ē: 2° hui⁹ ut scias q integra i illis
 mīucis ptenēt. ¶ Mīucias vō plicas sic oīz multiplicare ducēdo
 s. nūeratorē i nūeratorē: 7 pueient mīucie denoiate a nūero quez
 denoiatōes sū iūcti pducūt: ut si mīuta multiplicānt p mīucia p
 ueient scda: q mīuta denoiānt ab unitate cū sit pīa fractio. vñ
 aut vñ faciūt a qb⁹ dnoīant scda. vel si qntas mltiplices p fcias
 pueient. 8 . p eādē rōz: 7 sic de oībus aliis: vel pueiet mīucia tñ
 distās ab alīa quātū distat altera ab integris: idest tñ distās a scda
 mīucia quātū pīa distat ab integris: sic. 8 . tñ a 5 quātū fcia distat
 ab integris. Nōndū tñ q si mīuta mltiplicānt p integra ul e^o sēp
 pueiet mīucia denoiata eodē mō q^o p^o. ¶ Nōndū etiā q mul
 tiplicādo mīucias dissilū denoiatōnū p mīucias dissilū denoi
 tōnū potes si uelis reducere mīucias q dēnt multiplicari ad idēz
 gen⁹ 7 etiā mīucias p q s dī fieri multiplicatō ad idē gen⁹ deide
 multiplicare: sua tñ denoiatōz ei⁹ qd pueit: uel si uelis tūc nō ad
 idē gen⁹ reducas: s; tūc oportz singula multiplicāt⁹ reducere i sin
 gula multiplicādī 7 postea illa q pueiunt addere aduicē qdlibz
 ad suū gen⁹ p. 3^m hui⁹. vbi gfa: si multiplicent gradus 7 mīuta 7
 fcia p gradus: mīuta 7 scda duc pmo gradus multiplicāt⁹ i gra
 dus multiplicādī 7 pueient gradus quos sua ad ptē: deide duc
 gradus multiplicātis i mīuta multiplicādī 7 puenient minuta:
 2^m regulam i ista p:opositione datam prius: que minuta serua
 ad partē p⁹ grad⁹ iterz reduc grad⁹ nūeri mltiplicātis i secūda
 mltiplicādī nūeri et pueniet scda q iterz sua post minuta post

duc mīta multiplicātis in mīta multiplicādi ⁊ pueniūt scda. q̄
scribas sub scdis p̄us innētis: ⁊ itez duc eadē mīta multiplicātr
in scda multiplicādi: ⁊ pueient scia q̄ sua ad pte p̄ scda. Et p̄
ea duc scda multiplicātr i ḡdus multiplicādi ⁊ pueient scda: q̄ etiā
scribe sub scdis p̄us suatis: q̄ facto: duc scda multiplicantis i mī
nuta multiplicādi ⁊ pueiēt scia: q̄ scribe sub aliis scdis p̄ suat: scri
bēdo ea p̄ scda p̄us posita: postea duc scda multiplicantis i scda
multiplicādi ⁊ pueient q̄ta: q̄ itez sua ad pte p̄ scia: deide qd̄
libz adde ad suū gen⁹ ⁊ factū ē.

6 8 9 9 4 3
z i z z z i
8 4 7 7 z 9 3
4 3 4 4 4 z i 5
0 0 5 5 0 5
z 3 3 3 i i
4 4 z 6 6 6 z 4
7 4 5 6 6 z z
z 6 3 3 8 i 7
4 i i i i
z 6 8 8 8 6 z
0 3 4 5 5 z i 6
6 8 4 4 4 8
7 z 0 6 i 8

mīcias p mīcias: dū reducunt
ad idē gen⁹: aliqñ magnū nūez fa
ciūt. q̄re ōz mītorciēs anriorare: idō
nūer⁹ pueiens difficulē repit. Sz
mod⁹ ponit h p quē possum⁹ fa
cilē opari ⁊ cū mō cerciori q̄ nō
deficiam⁹: scribat nūer⁹ multiplicā
dus p suas dīas: ⁊ forme q̄drata
tez p̄tines q̄drata parcialia 6^m na
turā numeri multiplicādi scripti: ⁊
multiplicātis in laterē dextro descē
dente a maiori nūero ad mīorē: ⁊
tūc duc p̄mā multiplicātis i latere
dextro i singulas multiplicādi sup̄i⁹

scripti: ⁊ qd̄ puenierit scribe i q̄drato i directo multiplicātr ⁊ mul
plicādi p̄cto: ⁊ qa q̄libz q̄drat⁹ ē diuisus i duo eq̄lia p diametrū
si exēscat digit⁹ scribat in inferiori pte q̄drati. Si articul⁹ scribe
o: in inferiori pte q̄drati ⁊ i supiori pte eiusdē q̄drati digitū articu
culi. Si nūer⁹ ppositus scribe i inferiori pte digitū: ⁊ i supiori p
te eiusdē q̄drati articulū: ⁊ ita fac ducēdo singulas multiplicātis i
singulas multiplicādi: deide recollige addēdo figuras q̄ sūt in se
cūdas līas diametrales p̄tēte adiūicē icipiēdo a cono inferiori
v̄sus dexterā. qa illa figura q̄ ibi exit erit p̄ia in sūma pueniēt.

post multiplicandem: et sic consequenter ut patet in exemplo et pro-
ueiet numerus qui scriptus est inferius. ¶ Nota quod si ex additione
numeriorum in una linea collateralis existentium resultet articulus ad-
denda est unitas ad numerum infinitum linee collateralis immedia-
te sequentis: et ponet in ordine numerorum prius scriptorum. Si autem
esset numerus compositus: tunc digitus scribat articulus autem adda-
tur numero primi ordinis sequentis ut est dictum. Si digitus solus
ille scribatur.

¶ Quando divisionis minuciarum demonstrare in
minuciis vulgaribus: divide numeratorem mi-
nucie dividende per numeratorem divisionis: et
denominator per denominator et proveniet mi-
nucia exiens: ut si 35. divideris per 7. exhibunt
5. sed quia non possumus semper sic precise divi-
dere: ideo alia datur regula generalis: duc numeratorem minucie
dividende in denominatorem divisionis et productum facies numero-
ratorem: deinde duc denominatorem minucie dividende in numera-
torem divisionis et productum facies denominatorem. et habebis mi-
nucias exientes. ut si 7. divideris per 3. exhibunt 14. Si vero habes
dividere minucias per integra: multiplica denominatorem per nu-
merum integrorum et proveniet denominator numeratus a numeratore
primo: et sic habes. Aliquando vero dividendo integra per inte-
gra oportet integra frangere: quia integra que debent dividi au-
sunt pauciora reliquis quibus debet fieri divisio: et tunc quilibet
habebit partes numeratas a numero dividendorum et denotatas
a numero divisorum: ut si quicunque panes divideris per 7. homines. tunc
quilibet habebit 7. unius panis: aut sunt totidem et tunc quilibet
habebit suum panem. Aut sunt plura et tunc numerus dividendorum
aut est ad reliquum multiplex et tunc quotus est numerus quotiens
tot habebit quilibet ut 20. panes si per quicunque homines dividan-
tur quilibet habebit 4. vel numerus dividendorum non est ad re-
liquum multiplex: tunc divisio ut prius numero dividendo numerus

quotiens indicat ppositū de numero multiplicante: et de residuo faciem⁹ sicut dictū ē. s. facie⁹ de nūero diuidē⁹ nūeratorē: et dī-
uidēte dnoiatorez: ut si. 23. paēs p qnqz hoīes dēnt diuidi qlibet
hēbit. 4. panes et. 3. unis paīs qz si itēgra et mīncias hēres diuidē
re: p⁹ expedias te dī itēgris. 2⁹ d mīnciis: ul totū rduc ad idē ge-
n⁹: et diuide postea. ¶ Ad mīncias vō phicas sic diuidem⁹ post qz
nūer⁹ diuidēdus reduc⁹ fuerit ad idē gen⁹ et diuisor ad idē gē⁹
tūc mīncias diuidēdas diuidam⁹ p diuisorē et pueiet nūerator.
mīncie quā dnoīabit nūer⁹ q pueiet post subtractōz dnoīatōnis
diuidētis ad diuidēda: ul exībit nūer⁹ distās tū ab itēgro sicut ē
diuisor a diuidē⁹: ut si diuidam⁹ octaua p. 4. pueient scda quia
subtractis. 4. d. 6. remanēt. 2. a qb⁹ dnoīant scda: et etiā sexta dī-
stāt a qrtis in duob⁹: et iō scda pueient q sub itēgro tū distant.
Si vō diuidam⁹ qrtā p qrtā et iō sūt itēgra: qā nō distāt una mī-
nucia ab alia: et ideo etiā non distabit ab itēgro.

Adicē minuciaz assignataz qdratoz exbe-
re reduc minucia vulgares diuerse denoiatō-
nis si hēas plures qz uelis incire radicē ad
eādē denoiatōz: ul si fuerit itēgra et mīncie r-
duc totū ad eādē denoiatōz: et ei⁹ qd puenit
exbe radicē ut dictū ē i itēgris: et q p⁹ radi-
cis extractōz pueit. radix nūeratoris ē nūer⁹
nūeras. et radix denoiatoris ē nūer⁹ denoians et hēbis radicē da-
te mīncie si nūer⁹ ille fuerit. 4. Si vō nō hēbis: tū nō vāz: ul alif
si uelis et p cisi⁹ potes opari i minucis ppositis ppones aliū nu-
mez quēcūqz uolueris: quē mltiplica p dnoīatorē mīncie tue et
productū facies denoiatorē radicis: sua igif eū: deide nūez illū
propositū quē multiplicasti p denoiatores mīncie tue mltiplica p
seipm: et hēbis ei⁹ qdratū i qd qdratū duces denoiatorē mīncie
tue c⁹ qris radicē: et ulti producti incies radicē f^m qz propius
posis: et hēbis radicē mīncie propositē denoiatas a nūero quē tū
xi suari pro denomiare et quāto nūer⁹ sumptus in f n⁹ maior

tanto habebis radicez uerius. ¶ Radicem minuciarū p̄b̄earū
 sic extrahes. reduc minucias p̄positas si sint denominatōis di-
 uerse ad denoiatōez cōmūnem. Aut si sit una sola denominatio
 aut si sint plures eiusdem denominationis denominate tam a nu-
 mero impari ut. 3. tunc reduc eas ad minucias denominatas a
 numero pari: ut. quatuor. uel quia radix minuciarum ab impari
 nūero denoiataz non potest precise inueniri: cum autem ē ab i-
 pari nūero denoiata: reduc ad minucias eiusdem denominatōis
 a pari numero denomiatas: deinde extrahere radicem 6^m artē da-
 tam de integris. et proveniet radix quadrata nūerata a nūero q
 tibi post operationem provenierit et denoiatā a loco medio v̄sus
 p̄tem integroz sumpto: v̄bi ḡra. Si numerus cuius radicē q̄re-
 bas erat q̄rta. radix erat sc̄da. et si erat sexta. radix erat sc̄cia et sic
 de aliis. Et si nihil erat residuum nūernus minuciarū cui⁹ radicez
 intendebat inuenire erat quadratus: et si aliquid sit residuum non
 erat quartus: sed tamen inuenisti radicem eiusdem nūeri micris
 propinquioris habentis radicem. Adhuc ut inuenias radicē m̄-
 tum propinq̄s nūeri uel nūeroz minuciarū paris denominationis
 siue reductaz ad parem denominationem seu integroz etiā scri-
 be uel pene nūez p̄ suas d̄ias. cui preponas quot uolueris. o. in
 numero tamen pari uersus dexteram: et quanto plures. o. posue-
 ris: tanto precisius habebis intentum: tunc q̄rat radix q̄rta totū
 nūmeri ita ordinati: et si sit aliquid residuum pro nullo repu-
 tatur: deinde a radice que tibi pueniet remoue tot figuras quot
 erant medietates. o. quas posuisti incipiendo remouere a primis
 figuris: et residuū scilicet illud quod remanet uersus sinistram s̄-
 ua ad partem et sunt integra: si numerus. iste cuius radicem que-
 rebas sunt integra. Si uero fuerint minucie erit radix minucie
 que minucie erunt denominate a loco medio uersus integra: ut:
 dictum est prius: deinde figuras quas amouisti. m̄liplica p. 60.
 et d̄ eo qd̄ pueniet etiā remoue tot figuras quot erūt medietates
 o. quas addidisti ut prius: et hoc a parte principii et residuū sua

cum alio residuo prius fugato quia erunt minuta si numerus cuius radicem querebas erant integra. Si uero erit minucia et residuum erit illud minucia denominata a numero immediate sequenti denominationem radice prius seruate: ut si radix illa erat minuta et numerus pueniens erunt secunda. Et si erant secunda numerus pueniens erunt tertia et sic deinceps: deinde figuras quas ultima uice habuisti et remouisti: multiplica per .60. ut prius: et de numero qui prouenit amoue a parte principii tot figuras quot erunt medietates. o. quas primo addidisti: ut prius: et residuum sua cum aliis quia erit numerus minuciarum denominationis sequentis illam ultimam quam seruasti: et iterum figuras quas ista ultima uice amouisti multiplica per .60. ut prius et aufer medietatem. o. ut prius: et residuum erit minucia sequens istas alias seruatas: et sic facias toties quoties ut habas radicem in gradibus: minuciis: secundis et tertiis: et sic quousque tibi sufficiat. s. quousque omnes figure quas remoues sint. o.

Propositarum minuciarum vulgarium radicem cubicam exhibere ductis minuciis ad eandem denominationem: multiplica denominationem per seipsum: et illud quod puenit multiplica per numeratorem minucie tue et ei quod tibi pueniet: quere radicem cubicam secundum artem datam in integris et radix pueniens erit numerator radice denominationem priori non mutata: et sic habebis radices numeri propositi: si numerus propositus fuerit cubicus: si uero non: tunc habebis radicem proportionis numeri cubici minoris. Si uero hoc tibi non sufficiat sed uelis radicem proportionis inire in minuciis propositis: propece aliquem alium numerum per quem multiplices denominationem minucie tue et productum facies denominationem: sua itaque cum postea istum eundem numerum propositum multiplica in se cubice: et ei cubicum multiplica per numerum qui sit ex multitudine tui numeri numeratoris propositi in quadratum denominationis propositi propositi et ei quod puenit inueies radicem cubicam que facies numeratorem denominationis seruare: et quanto maiorem numerum superes in principio: tanto persci inueies

C Si uero uelis inuenire radicem cubicam aliquorum integrorum cuius numerus nō sit cubicus: propone alium numerum quencūq; uolueris quem facias denominatorem: serua enim deinde ipsum multiplica in se cubice et per id quod pueniet multiplica numerum integrorum et eius quod proueniet radicē inuenies quas facies numeratorem et habebis quod queris. Radicem cubicam minuciarum p̄ficarum sic inuenies si habeas minucias multas. reduc eas ad eandem denominationem cōmunem: et similiter facias si habeas integra et minucias reduc eas tam ad aliquam denominationem que possit diuidi in tres partes equales: ut sunt. scilicet. sexte. none. duodecime et sic de aliis. Deinde extrahere radicem cubicam scias autem denominatorem radicis quia denotabitur a tertia parte denominationis minucie p̄posite et radix duodecimarum sunt quarte et radix nonarum sunt tercie et sexta rursus scode et terciarum minucie: sic de aliis.

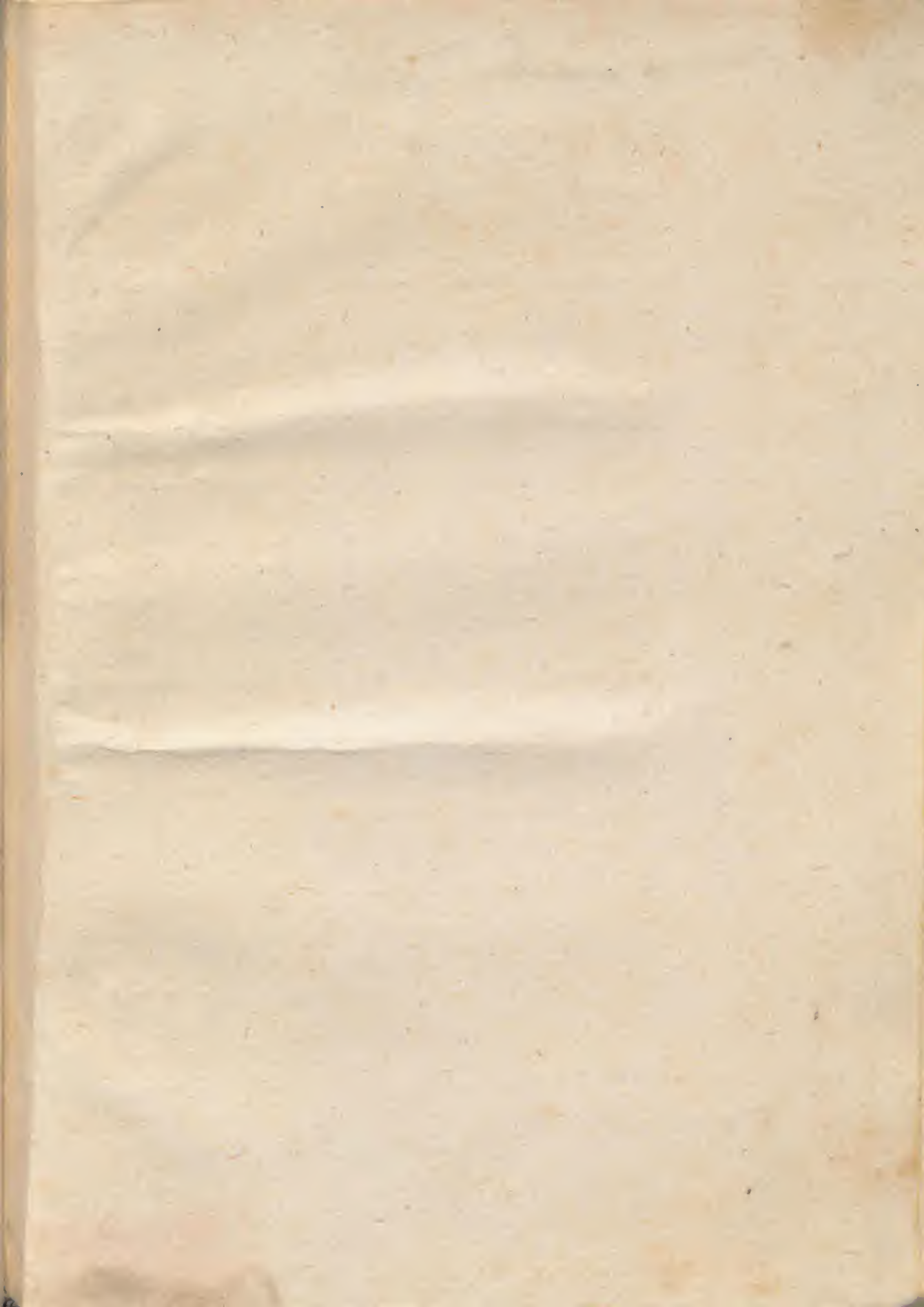
Quidam regulas inueniendi numerum ignotum per notum sibi proportionabilem subiungere. Sciendum quod numerorum proportionabilium alii sunt proportionabiles proportionabilitate continua alii proportionabiles proportionabilitate discontinua. proportionabiles uero proportionabilitate continua sunt ac si diceremus sicut se habet primum ad secundum: sic se habet secundum ad tertium: cum ergo duo istorum numerorum fuerint noti: et tertius qui continuam habet proportionabilitatem cum aliquo istorum numerorum: sicut iste ad alium fuerit ignotus: multiplicabimus istum cui uolumus reperire proportionabilem partem per se ipsum: et quod proueniet diuidemus per alium: et numerus quotiens est propositum: uerbi gratia: uolo inuenire numerum proportionabilem ita se habentem ad sex: sicut nouem ad sex: multiplicabo igitur sex per seipsum: et prouenient triginta sex: et diuidam per nouem et prouenient. 4. que sic se habent ad. 6. sicut. 6. ad. 9.

C Numeri vero pporciōabiles proporcionabilitate discōtinua
sunt ac si diceremus: sicut se habet p̄mū ad z^m: sic 3^m ad 4^m: cuius
g^o tres istoz nūeroz fuerint noti: ut p̄m^o: z^o. 3°. 4°. fuerit igno-
tus multiplicabim^o. z^m. p. 3^m. et diuidem^o p p̄m^o. et exhibit: 4°. igno-
tus: et dicat ille p̄m^o q ē not^o et sua p̄s pporciōabilis sūtr ē nota
vbi grā pporciōnent tres nūeri. s. 6. 8. 12. nolo iuenire nūez ad
quē. 6. ita se bz sicut. 12. ad. 8. erit g^o. 12. p̄s: 1. 8. p̄s pporciōnabi-
lis sibi. 2°. et 6. 3° cuius q̄rit p̄s pporciōabilis multiplica ita
qz z^m p: 3^m. s. 8. p. 6. et puenient. 48. q̄ diuidas p. 12. s. p p̄mū et p-
uenient. 4. q̄ ita se habent ad. 6. sicut. 8: ad. 12. Et hec regula est
ualde nōnda quia sepe occurrit i operationib^o astrologie et in mlt-
tis aliis. Si aut p̄m^o. s. 12. sit notus et z^o. s. 8. et 4°. sūtr. s. 4. et 3°.
ignotus. s. 6. multiplica tunc. 4. s. 4^m p p̄mū. s. 12. et sient. 48. et p
z^m. s. p. 8. et pueniet. 6. s. 3°. ignotus. Sed si z^o. s. 8. fuerit ignotus
et alii tres noti: multiplica tunc p̄mū. s. 12. p. 4^m. s. 4. et puenient
48. que diuide per. 3^m. s. p. 6. et pueniet. 8. s. 2°. q pponit igno-
tus. Vel si p̄mus fuerit ignotus et alii tres noti multiplica. z^m p
3^m. et diuide p. 4^m. et exhibit p̄mus qui ponit ignot^o. **C** Nota q
sunt alie plures pporciōnes: tamē nō posui plures quia iste suffi-
ciebant ad ppositum nostrum minuciarū vulgarium. et phicarū et

Algorismus. Prosdodimi de beldamadis
vna cum minuciis. Johānis de liueris. hic
felicitē finit Impress^o padue. Anno. J. 4. 8. 3
die 22. february.

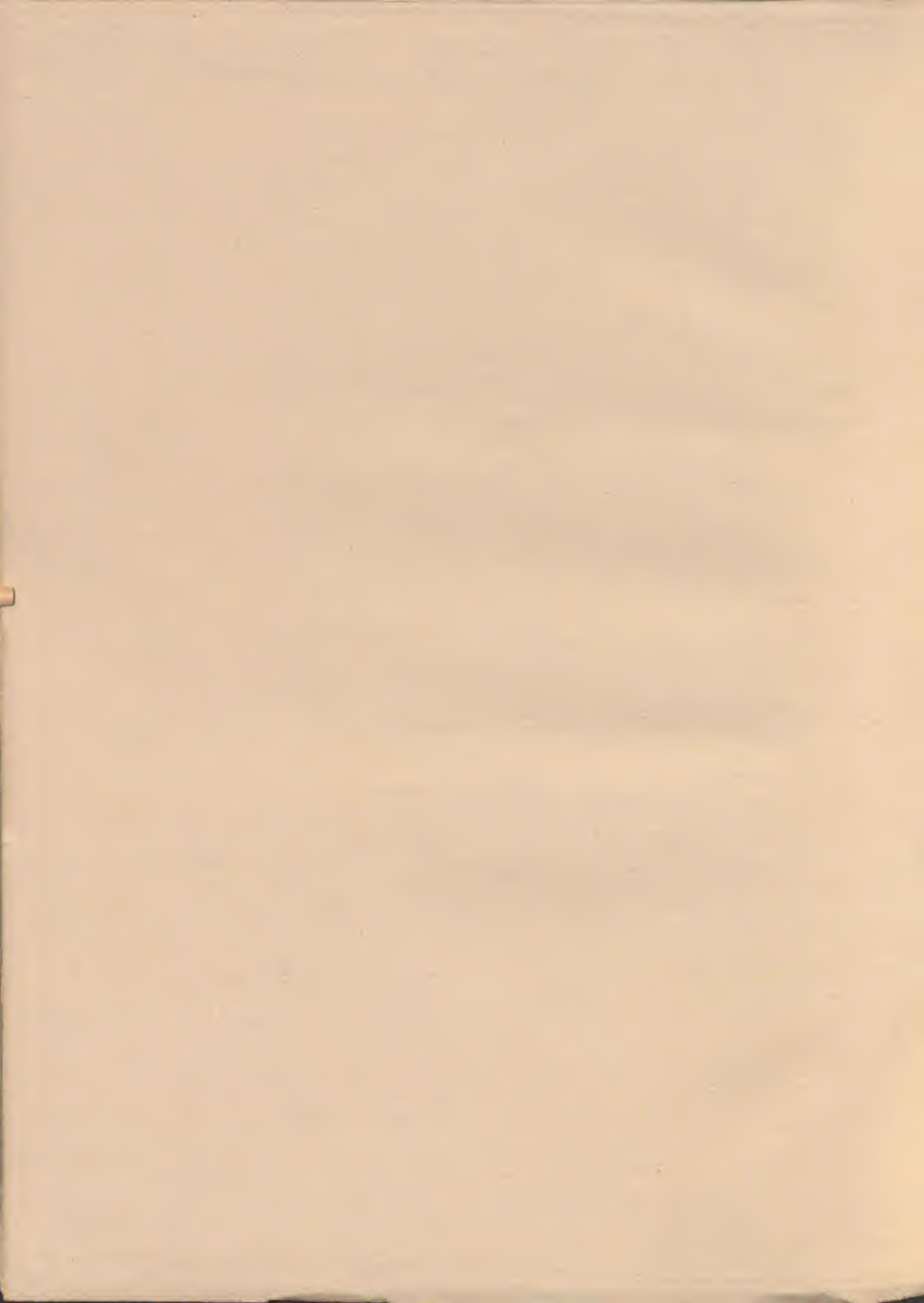

Antonius Lucander e postp

104
MEDICAL
YALE ~~UNIVERSITY~~ LIBRARY

To..... Subject.....
From..... Date.....

Prosdocius, de Beldemandis, d. 1428.

Beldomandi, Prosdocimo de', d. 1428.

Algorithmus. Joannis de Liveriis De minutiis.
[Padua, Matthaeus Cerdonis, February 22, 1483]
27 numb. ff., 1 f. 21 cm. 4°.

Provenance: "Antonius Curiander e portis⁶"
(ms. on fol. 28b); Prince Dietrichstein (sales-
catalogue clipping inside front cover); Harvey
Cushing.

Hain-Copinger-Reichling 2753; Proctor 6811;
Gesamtkatalog der Wiegendrucke 3799; Klebs 167.1.

Incunabula

~~2292~~

B-299

(Goff)

Accession no.

HC

Prosdocius, de

Author

Beldemandis.

Algorithmus.

1483.

Call no.

Incunabula

B-299

(Goff)

